

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W GDAŃSKU

LGD.410.9.1.2024

Pan Marek Kowalewski
p.o. Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów
Państwowych w Gdańsku

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
w Gdańsku,
ul. Ks. Franciszka Rogaczewskiego 9/19,
80-804 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.222.2024
Komisji Rozstrzygającej z dnia 17 grudnia 2024 r.

P/24/078 – Gospodarka majątkowa i finansowa Lasów Państwowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku, ul. ks. Franciszka Rogaczewskiego 9/19, 80-807 Gdańsk
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Kowalewski, p.o. dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, od 8 sierpnia 2024 r. (dalej: „Dyrektor”) W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Bartłomiej Obajtek, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, od 25 stycznia 2018 r. do 14 stycznia 2024 r. (dalej: „były Dyrektor”) Andrzej Schleser, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, w okresie od 15 stycznia do 7 sierpnia 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Gospodarowanie majątkiem przez jednostki organizacyjne lasów państwowych. 2. Gospodarowanie środkami finansowymi przez jednostki organizacyjne lasów państwowych. 3. Gospodarowanie środkami funduszu leśnego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2024 (I kwartał), z uwzględnieniem dowodów sporządzanych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Milena Szymańska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/69/2024 z 19 kwietnia 2024 r. 2. Jacek Żmurko, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/132/2024 z 9 września 2024 r.

(akta kontroli str. 1-3)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

RDLP gospodarnie i we właściwy sposób administrowało posiadanym majątkiem w zakresie jego utrzymania i wykorzystania. Udostępnianie zbędnych nieruchomości podmiotom zewnętrznym było celowe i gospodarne, a umowy zawarte w tym zakresie zabezpieczały interesy RDLP. Należne przychody z tego tytułu zostały prawidłowo pobrane.

Zatwierdzane planów finansowo-gospodarczych nadzorowanych nadleśnictw było poprzedzone rzetelnymi analizami, uwzględniającymi poziomy pozyskania drewna wynikające z planów urządzenia lasów (dalej: „PUL”). W procesie opracowania projektów PUL uwzględniono udział właściwych organów i innych podmiotów oraz społeczeństwa, a decyzja o odstąpieniu od certyfikacji FSC poprzedzona była rzetelnymi analizami.

RDLP prawidłowo prowadziło działania z zakresu polityki finansowej oraz kadrowej, w tym rekrutacji nowych pracowników, które przebiegały zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi. Dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników uzasadnione było potrzebami RDLP i zgodne z zakresami czynności pracowników. Szkolenia pracowników z udziałem podmiotów zewnętrznych realizowane były zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami, a wyboru podmiotów szkolących dokonano zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi.

Ustalanie wielkości wskaźników odpisu podstawowego na fundusz leśny (dalej: „FL”) poprzedzały rzetelne analizy uwzględniające wartość sprzedanego drewna. Umowy na opracowanie projektów PUL finansowane ze środków FL, zostały zawarte na podstawie prawidłowo przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. RDLP rzetelnie weryfikowało wnioski o realizację wspólnych przedsięwzięć drogowych, finansowanych ze środków FL, składane przez nadzorowane nadleśnictwa.

Zakres przedmiotowy przedsięwzięć inwestycyjnych był zgodny z potrzebami RDLP, a zrealizowane zadania były wykorzystywane do działalności jednostki. Działaniem nieprawidłowym było udzielenie jednego zamówienia (20% badanych) na kwotę 89,3 tys. zł brutto z naruszeniem zasady konkurencyjności oraz równego traktowania wykonawców.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność związaną z organizacją wydarzeń o charakterze promocyjnym i zawieraniem umów na usługi marketingowe przez RDLP. W okresie objętym kontrolą RDLP zawarło dziewięć umów (75% badanych) na usługi marketingowe o wartości 537,4 tys. zł brutto, a na organizację ośmiu wydarzeń promocyjno-edukacyjnych (100% badanych) Lasy Państwowe wydatkowały kwotę 661,8 tys. zł brutto, pomimo, że działalność ta – zdaniem Najwyższej Izby Kontroli – wykraczała poza prowadzenie gospodarki leśnej, której definicja została określona w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach³ lub nie została rzetelnie zweryfikowana pod względem celowości i efektywności. Na etapie poprzedzającym organizację ww. wydarzeń oraz zawarcie powyższych umów, nie podjęto rzetelnych działań na rzecz weryfikacji celowości ich organizacji oraz zasadności poniesienia z tego tytułu kosztów. Nie planowano i nie mierzono też efektów oddziaływania tych wydarzeń na zmiany postaw i zachowań wśród docelowej grupy odbiorców.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2024 r., poz. 530 – dalej: „ustawa o lasach”.

Nieprawidłowości stwierdzone przy zakupie usług obcych, polegały na błędnym szacowaniu wartości zamówienia, w skutek czego nie zastosowano właściwego trybu jego udzielenia, udzielaniu zamówień w sposób niezgodny z przyjętymi w RDLP procedurami wewnętrznymi, czy udzielaniu zamówień na usługi, które zostały powierzone pracownikowi jednostki w ramach umowy o pracę.

W sposób nie w pełni prawidłowy zlecano także własnym pracownikom realizację zadań w ramach umów zlecenia. W przypadku trzech umów zlecenia (12% badanych) zakres zlecenia dotyczył zadań określonych w zakresach obowiązków tych pracowników. Ponadto wypłacono wynagrodzenie z tytułu realizacji dwóch umów zlecenia, pomimo że pracownik ten, w okresie obowiązywania umów, nie zrealizował przedmiotu tej umowy.

Ponadto RDLP wydatkowało kwotę 7,4 tys. zł na zakup róży srebrno-bursztynowej i krzyża jubileuszowego przekazanych Zakonowi Paulinów na Jasnej Górze, pomimo że w przepisy prawne nie umożliwiają przekazywania darowizn przez RDLP, także w formie rzeczowej.

Trzykrotnie delegowano pracowników do pracy w niedzielę, niezgodnie z art. 151¹⁰ ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks Pracy⁴.

W latach 2020-2024 (I kwartał) RDLP podniosła koszty, w łącznej wysokości 29,4 tys. zł, związane z organizacją posiedzenia Zespołu Duszpasterskiego, pomimo, że obowiązujące przepisy dotyczące funkcjonowania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe nie przewidują możliwości wydatkowania środków na ten cel.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Gospodarowanie majątkiem przez jednostki organizacyjne lasów państwowych

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2020-2024 (I kwartał) RDLP dysponowało następującymi nieruchomościami:

- budynek przy ul. Rogaczewskiego 9/19 w Gdańsku, o powierzchni 2.817,82 m², będący siedzibą RDLP;
- garaże samochodowe, o powierzchni 151,32 m², zlokalizowane w sąsiedztwie ww. budynku;
- parking przed ww. budynkiem, o powierzchni 1.050,0 m²;
- grunt o powierzchni 6.725,00 m², trwale związany z ww. nieruchomościami;
- pokój gościnny na ul. Polanki 125/13 w Gdańsku, o powierzchni 22,24 m², użytkowany przez RDLP do 11 lipca 2022 r. na podstawie porozumienia zawartego z Nadleśnictwem Gdańsk;
- pomieszczenie w budynku przy ul. Polanki 125, o powierzchni 109,28 m², użytkowane na potrzeby Zespołu Ochrony Lasu RDLP do 1 kwietnia 2021 r. na podstawie porozumienia zawartego z Nadleśnictwem Gdańsk.

(akta kontroli str. 369-372)

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1465 – dalej: „Kodeks pracy”.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

W okresie objętym kontrolą RDPL – na podstawie ośmiu umów dotyczących udostępniania nieruchomości podmiotom zewnętrznym - wynajmowało na rzecz:

- Polskiego Gospodarstwa Wodnego – Wody Polskie⁶:
 - 1) pomieszczenia biurowe w budynku przy ul. Rogaczewskiego 9/19 w Gdańsku o powierzchni 881,37 m²;
 - 2) pomieszczenia pomocnicze w ww. budynku o powierzchni 106,17 m² (do września 2020 r.) i 113,14 m² (od września 2020 r.);
 - 3) pomieszczenia techniczne o powierzchni 321,17 m²;
 - 4) pomieszczenia garażowe o powierzchni od 42,25 m² w 2020-2021 r. oraz 42,12 m² w 2022-2024 (I kwartał);
- Gdańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej⁷ pomieszczenie gospodarcze o powierzchni 24,63 m²;
- Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego „BORUS” Leszek Pych⁸ w 2020 r.:
 - 1) pomieszczenie biurowe o powierzchni 60,89 m²;
 - 2) pomieszczenia garażowe o powierzchni 42,06 m²;
 - 3) jedno miejsce parkingowe;
- dwóch osób fizycznych pokoju gościnnego o powierzchni 22,33 m² w latach 2020-2022 (do 30 czerwca)⁹;
- dwóch radców prawnych pomieszczenia biurowego w budynku przy ul. Rogaczewskiego o powierzchni 10,62 m² w 2020-2021 r.¹⁰.

Łączne przychody z tytułu najmu ww. nieruchomości w latach 2020-2024 (I kwartał) wyniosły 2.324,0 tys. zł¹¹.

(akta kontroli str. 373-379)

W jednostce nie określono pisemnych procedur dotyczących sposobu dokonywania wyboru najemców lub dzierżawców oraz ustalania wysokości stawek czynszu. Naczelnik Wydziału Infrastruktury Leśnej RDLP wskazał, że stawki czynszu ustalano w oparciu o bieżące rozeznanie sytuacji na rynku nieruchomości, z uwzględnieniem indywidualnych uwarunkowań poszczególnych nieruchomości.

(akta kontroli str. 428-431)

Szczegółowym badaniem objęto cztery umowy dotyczące najmu nieruchomości¹², tj.:

- lokalu o powierzchni pomieszczenia biurowego w budynku przy ul. Rogaczewskiego o powierzchni 10,62 m² na rzecz radcy prawnego w 2021 r.,

⁶ Umowy na czas nieokreślony nr EA.2130.06.2915 z 1 lutego 2015 r. oraz EA-8/2014 – tekst jednolity z 20 marca 2019 r.

⁷ Umowa nr DO/25/2013 z 9 grudnia 2014 r. na czas nieokreślony.

⁸ Umowa nr EA-12/2014 z 9 grudnia 2014 r.

⁹ Umowa nr EL.2130.16.2020 z 25 maja 2020 r. (obowiązywała od 25 maja do 31 grudnia 2021 r.) oraz nr DA.2130.5.2021 z 1 lipca 2021 r. (obowiązywała od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r.).

¹⁰ Umowa nr EA.2130.30.2017 z 12 lipca 2017 r. (obowiązywała od 1 lipca 2017 r. do 25 kwietnia 2021 r.) oraz nr DA.2130.2.2021 (od 12 maja do 31 grudnia 2021 r.).

¹¹ Odpowiednio: 511,7 tys. zł, 510,5 tys. zł, 530,6 tys. zł, 603,2 tys. zł oraz 168,0 tys. zł.

¹² Umowy: nr DA.2130.2.2021 (od 12 maja do 31 grudnia 2021 r.), nr EA-12/2014 z 9 grudnia 2014 r., nr EL.2130.16.2020 z 25 maja 2020 r. (obowiązywała od 25 maja do 31 grudnia 2021 r.) oraz nr DA.2130.5.2021 z 1 lipca 2021 r. (obowiązywała od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r.).

- pomieszczenia biurowego o powierzchni 60,89 m², pomieszczenia garażowego o powierzchni 42,06 m² oraz jednego miejsca parkingowego na rzecz PHU „BORUS”;
- pokoju gościnnego o powierzchni 22,33 m² w latach 2020-2022 (do 30 czerwca) na rzecz dwóch osób fizycznych.

W wyniku badania ustalono, że umowy określały czas najmu, zasady waloryzacji stawek czynszu¹³, obowiązki najemcy oraz warunki wcześniejszego rozwiązania umowy. Należności z tytułu czynszu najemcy regulowani terminowo.

(akta kontroli str. 380-431)

W latach 2020-2024 (I kwartał) RDLP nie wynajmowało lokali od podmiotów zewnętrznych.

(akta kontroli str. 360-363)

1.2. RDLP nie posiadała w bezpośrednim zarządzie nieruchomości mieszkalnych, ani gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie, w związku z powyższym została zwolniona z obowiązku sporządzania Programu Gospodarowania Zasobami Lokalowymi¹⁴.

W latach 2020-2024 (I kwartał) w RDLP nie dokonywano sprzedaży nieruchomości.

(akta kontroli str. 360-3668)

RDLP koordynował i nadzorował sprzedaż przez podległe jednostki organizacyjne (nadleśnictwa) lokali mieszkalnych, będącymi w zarządzie Lasów Państwowych wraz z ich przynależnościami. Za realizację ww. zadań – zgodnie z zapisami Regulaminu organizacyjnego – odpowiedzialny był Wydział Infrastruktury Leśnej¹⁵. Naczelnik tego wydziału wyjaśnił, że nadzór sprawowany przez RDLP w zakresie sprzedaży lokali przez nadleśnictwa polegał na weryfikacji poszczególnych wniosków sporządzanych przez nadleśnictwa, zgodnie z wytycznymi Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. Wskazał ponadto, że nieruchomości przeznaczone do sprzedaży były wykazywane w zatwierdzonych Programach Gospodarowania Zasobami Lokalowi, do sporządzenia których nadleśnictwa były zobowiązane na podstawie zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 53 z 30 lipca 2018 r. ze zm.

(akta kontroli str. 4-359, 432-467)

1.3. Liczba zadań inwestycyjnych zaplanowanych i zrealizowanych przez RDLP na lata 2020-2024 wyniosła odpowiednio w¹⁶:

- 2020 r. – zaplanowano 20 zadań na łączną kwotę 836,0 tys. zł, z czego zrealizowano dziewięć zadań na kwotę 419,6 tys. zł¹⁷, natomiast nie zrealizowano trzech zadań¹⁸, a pozostałe osiem przeniesiono do realizacji na rok następny bądź późniejszy. Jak wyjaśniła Zastępcza Dyrektora ds. Ekonomicznych zakupu drukarki

¹³ O wzrost rocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni, ogłoszony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wynajmujący każdorazowo zobowiązany był zawiadomić pisemnie najemców o przedmiotowej zmianie, jednak niezawiadomienie nie powodowało zwłoki w powstaniu zobowiązania.

¹⁴ Pismo Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr ZI.160.2.2018 z 2 października 2018 r.

¹⁵ Stosowanie do postanowień Regulaminu Organizacyjnego RDLP: Zarządzenie Dyrektora RDLP w sprawie ustalenia/zmiany treści Regulaminu Organizacyjnego biura RDLP: Nr 29/2019 z 26 września 2019 r. (DO.012.2.2019), Nr 5/2020 z 19 lutego 2020 r. (DO.012.1.2020), Nr 31/2020 z 23 grudnia 2020 r. (DO.012.3.2020), Nr 17/2021 z 30 marca 2021 r. (DO.012.3.2021), Nr 23/2021 z 8 lipca 2021 r. (DO.012.5.2021), 26/2022 z 27 października 2022 r. (DA.012.2.2022), Nr 24/2023 z 31 października 2023 r. (DA.012.1.2023).

¹⁶ Według Szczegółowego planu nakładów na ŚT w budowie oraz Nakłady na środki trwałe w budowie/inwestycje – plan i wykonanie zadaniami.

¹⁷ Z czego zakup dóbr gotowych – 200,6 tys. zł netto, wartości niematerialnych i prawnych – 18,4 tys. zł netto oraz inwestycje – 200,6 tys. zł netto.

¹⁸ Zakup drukarki do kart PKI, licencji Ciso Jabber oraz konsoli dyspozytorskiej.

do kart PKi nie zrealizowano, gdyż RDLP nie posiadało informacji o drukarkach, które byłyby dostępne na rynku oraz sprawdzone pod kątem pełnej kompatybilności z systemami informatycznymi Lasów Państwowych, zakup licencji na konsole dyspozytorskie koordynowała i nadzorowała Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, a rezygnacja z zakupu licencji na Cisco Jabber wynikała z wdrożenia nowego systemu wideokonferencji - Webex;

- 2021 r. – zaplanowano 17 zadań na łączną kwotę 487,2 tys. zł, z czego zrealizowano 11 zadań na kwotę 337,8 tys. zł¹⁹, natomiast nie zrealizowano jednego zadania²⁰, a pozostałe cztery przeniesiono do realizacji na rok następny bądź późniejszy. Zgodnie z wyjaśnieniami Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomicznych nie zakupiono oprogramowania do zarządzania drukarką do nadruku z powodu braku informacji z Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych o oprogramowaniu dostępnym na rynku, które byłoby w pełni kompatybilne z systemami informatycznymi Lasów Państwowych;
- 2022 r. – zaplanowano 18 zadań na łączną kwotę 1,732,8 tys. zł, z czego zrealizowano 11 zadań na kwotę 780,4 tys. zł²¹, a pozostałe cztery przeniesiono do realizacji na rok następny bądź późniejszy;
- 2023 r. – zaplanowano 18 zadań na łączną kwotę 2.153,3 tys. zł, z czego zrealizowano 13 zadań na kwotę 1.920,9 tys. zł²², natomiast nie zrealizowano dwóch zadań²³, a pozostałe trzy przeniesiono do realizacji na rok następny bądź późniejszy. Jak wyjaśniła Zastępcza Dyrektora ds. Ekonomicznych zakup nowego serwera nie był pilny i został odłożony w czasie z powodów organizacyjnych, a rezygnacja z zakupu terminala teleinformatycznego wynikała z brak podpisania przez Dyrekcję Generalną Lasów Państwowych umowy na szczeblu centralnym;
- 2024 r. – zaplanowano 10 zadań inwestycyjnych na łączną kwotę 236,0 tys. zł, z czego do 31 marca zrealizowano jedno zadanie na kwotę 12,4 tys. zł²⁴.

Zadanie te zostały sfinansowane ze środków własnych.

W latach 2020-2024 (I kwartał) poniesione przez RDLP wydatki inwestycyjne stanowiły odpowiednio 3,7%, 2,6%, 5,0%, 12,3%, 0,4% wydatków ogółem.

(akta kontroli str. 468-548, 1596-2226)

Procedura dokonywania zamówień przez RDLP została uregulowana w regulaminach udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane, stanowiących załącznik do zarządzeń Dyrektora RDLP w sprawie powołanie Komisji do przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane oraz wprowadzenia do stosowania „Regulaminu udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane” oraz „Regulaminu pracy Komisji przetargowej” w biurze RDLP²⁵.

(akta kontroli str. 4256-4341)

¹⁹ Z czego zakup dóbr gotowych – 143,1 tys. zł netto oraz inwestycje – 194,7 tys. zł netto.

²⁰ Zakup oprogramowania do zarządzania drukarką do nadruku.

²¹ Z czego zakup dóbr gotowych – 407,2 tys. zł netto, wartości niematerialnych i prawnych – 22,1 tys. zł netto oraz inwestycje – 351,1 tys. zł netto.

²² Z czego zakup dóbr gotowych – 303,7 tys. zł netto, wartości niematerialnych i prawnych – 14,3 tys. zł netto oraz inwestycje – 1.602,8 tys. zł netto.

²³ Zakup nowego serwera oraz terminala teleinformatycznego.

²⁴ Dotyczy zakupu dóbr gotowych.

²⁵ Zarządzenie nr 4/2017 z 12 stycznia 2017 r. ze zm., nr 1/2021 z 20 stycznia 2021 r., nr 1/2022 z 3 stycznia 2022 r.

W wyniku badania pięć zadań inwestycyjnych²⁶ o łącznej wartości 596,5 tys. zł ustalono, że:

- zakres przedmiotowy zadań był zgodny z celami jednostki, a zakupione przedmioty służyły realizacji zadań RDLP;
- zakupu dwóch samochodów²⁷ RDLP dokonało w Zakładzie Usługowo-Produkcyjnym Lasów Państwowych w Łodzi²⁸;
- pozostałe trzy zamówienia były wyłączone z obowiązku stosowania trybu ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych²⁹ na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 i zostały zrealizowane w trybie zapytania ofertowego, zgodnie z procedurą opisaną w rozdziale 4 zarządzenia nr 1/2022 z 3 stycznia 2022 r. Dyrektora RDLP w sprawie powołania Komisji do przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane oraz wprowadzenia do stosowania regulaminu udzielania zamówień publicznych³⁰;
- jednego zamówienia udzielono z naruszeniem zasady konkurencyjności, poprzez użycie konkretnych nazw własnych w opisie przedmiotu zamówienia, co opisano w pkt 2 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- zadania zrealizowano zgodnie z umowami i prawidłowo dokonano rozliczenia;
- prawidłowo wprowadzono środki trwałe do ewidencji, a sprzęt przekazano do użytkowania pracownikom RDLP.

(akta kontroli str. 549-748)

W RDLP nie było środków trwałych nieużytkowanych, w tym środków stanowiących rezerwę, w związku z powyższym nie prowadzono magazynu środków trwałych.

(akta kontroli str. 545-548)

1.4. Stosownie do postanowień Regulaminu Organizacyjnego RDLP³¹ Wydziałowi Gospodarki Drewnem powierzono m.in.:

- koordynację i nadzór nad działalnością podległych jednostek w zakresie sprzedaży drewna oraz produktów wytwarzanych w Zakładzie Produkcji Drewna Lasów Państwowych w Łęborku, polityki cenowej i marketingowej z ukierunkowaniem na racjonalne wykorzystanie surowca drzewnego,
- prowadzenie analizy rynków, spraw związanych z użytkowaniem lasu, z brakarstwem i normalizacją surowca drzewnego;
- współpracę z innymi komórkami organizacyjnymi oraz nadzorowanymi jednostkami w zakresie promocji drewna.

Ponadto Wydziałowi Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP powierzono m.in. analizowanie działalności nadleśnictw w zakresie użytkowania lasu pod kątem

²⁶ Tj. zakup serwera (29,3 tys. zł), zakup sprzętu komputerowego (89,3 tys. zł), zakup samochodu osobowo-terenowego (126,0 tys. zł), zakup samochodu BUS ośmioosobowego (281,0 tys. zł), zakup ekranu LED (70,9 tys. zł).

²⁷ Toyota Rav-4 oraz Mercedes-Benz Vito Tourer ośmioosobowy.

²⁸ Dalej: „ZUP w Łodzi” – jednostka organizacyjna działająca w strukturze Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, powołana zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz. U. Nr 134, poz. 692) – dalej: „rozporządzenie w sprawie gospodarki finansowej Lasów Państwowych”.

²⁹ Dz. U. z 2024 r., poz. 1320 – dalej: „ustawa Pzp”.

³⁰ Znak sprawy DA.270.6.2021

³¹ Zarządzenia Dyrektora RDLP w sprawie ustalenia/zmiany treści Regulaminu Organizacyjnego biura RDLP: Nr 29/2019 z 26 września 2019 r. (DO.012.2.2019), Nr 5/2020 z 19 lutego 2020 r. (DO.012.1.2020), Nr 31/2020 z 23 grudnia 2020 r. (DO.012.3.2020), Nr 17/2021 z 30 marca 2021 r. (DO.012.3.2021), Nr 23/2021 z 8 lipca 2021 r. (DO.012.5.2021), 26/2022 z 27 października 2022 r. (DA.012.2.2022), Nr 24/2023 z 31 października 2023 r. (DA.012.1.2023).

zgodności z ustaleniami planów urządzenia lasów i nadzór realizacji rozmiaru użytkowania lasy w poszczególnych kategoriach cięć: rębne i przedrębne, prowadzenie spraw dotyczących urządzenia lasu

(akta kontroli str. 4-359)

Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi wyjaśnił, że rozpoczynając proces planowania zadań gospodarczych na kolejny rok w I kwartale roku poprzedzającego rok planowania wykonywana była analiza realizacji obowiązującego w danych jednostkach PUL w oparciu o realizację pozyskania na podstawie zakończonych prac w latach ubiegłych oraz założeń do planu na rok bieżący. Weryfikacja realizacji planu oraz założeń na lata przyszłe wykonywana była – jak wskazał Naczelnik – przede wszystkim w celu nie przekroczenia realizacji PUL przez nadleśnictwa w stosunku do upływającego czasu w zakresie masowym. Analiza obejmowała również realizację powierzonych zadań w zakresie powierzchniowym nałożonych w PUL dotyczących pielęgnowania drzewostanów i przebudowy (cięcia przedrębne) oraz uzyskiwania i pielęgnowania odnowień (cięcia rębne).

W wyniku przeprowadzonych powyższych analiz RDLP przekazywało corocznie nadleśnictwo pisemne wytyczne w zakresie maksymalnego rozmiaru prac związanych z planowaniem pozyskania na rok następny³².

Jak wyjaśnił Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi w ramach przeprowadzonych analiz nie stwierdzono przekroczeń średniorocznego poziomu pozyskania określonego w PUL dziesięcioletniego limitu pozyskania.

(akta kontroli str. 6799-6828)

Proces współdziałania RDLP z innymi jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych w zakresie dotyczącym ustalania cen sprzedaży drewna na poszczególne lata okresu 2020-2024 (I kwartał) rozpoczynał się każdorazowo w latach wcześniejszych. Obejmował on m.in. udział przedstawiciela RDLP w ogólnopolskich naradach naczelników wydziału gospodarki drewnem. Przedmiotem narad były m.in. zagadnienia związane z sytuacją na rynku drzewnym, realizacją zakładanych poziomów pozyskania i sprzedaży drewna, uzyskiwanymi cenami sprzedaży drewna wyliczeniem korytarzy cenowych na kolejne okresy, założeniami do zasad/procedur sprzedaży drewna (w tym założenia, co do podziału puli ofertowej³³). Ponadto w ramach tego procesu RDLP prowadziła z podległymi nadleśnictwami korespondencje obejmującą m.in. przedstawienie nadleśnictwom założeń dotyczących ustalania cen. RDLP prowadziła z nadleśnictwami korespondencję obejmującą również proponowane ceny bazowe/minimalne dla poszczególnych sortymentów reprezentatywnych.

Sprawowany nadzór w zakresie dotyczącym ustalania cen drewna znajdował odzwierciedlenie w kierowanych do nadleśnictw pismach, w których wskazywano na zatwierdzanie cen.

(akta kontroli str. 749-752)

Pula sprzedaży drewna dla RDLP ukształtowana została w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą w następujący sposób:

- w 2020 r. – 1.567.578 m³ (w tym w ramach puli ofertowej – 1.274.140 m³, na aukcje i submisje – 1.278 m³, detalicznej – 179.877 m³, energetycznej – 27.102 m³,

³² Pismo nr ZS.7600.1.2020 z 6 lutego 2020 r., ZS.7600.1.2021 z 5 marca 2021 r., ZS.7600.1.2022.ML z 24 stycznia 2022 r., ZS.7600.1.2023.ML z 15 lutego 2023 r. oraz ZS.7600.1.2024.KR z 14 lutego 2024 r.

³³ Tj. sprzedaży ofertowej w Portalu Leśno-Drzewnym oraz aukcji systemowych w aplikacji e-drewno.

technicznej 46.744 m³, na potrzeby własne jednostek Lasów Państwowych – 38.437 m³);

- w 2021 r. – 1.550.620 m³ (w tym w ramach puli ofertowej – 1.275.114 m³, na aukcje i submisje – 1.000 m³, detalicznej – 169.128 m³, energetycznej – 14.710 m³, technicznej – 52.913 m³, na potrzeby własne jednostek Lasów Państwowych – 37.755 m³);
- w 2022 r. – 1.572.410 m³ (w tym w ramach puli ofertowej – 1.298.954 m³, na aukcje i submisje – 635 m³, detalicznej – 156.287 m³, energetycznej – 17.700 m³, technicznej – 60.795 m³, na potrzeby własne jednostek Lasów Państwowych – 38.039 m³);
- w 2023 r. – 1.523.223 m³ (w tym w ramach puli ofertowej – 1.232.800 m³, na aukcje i submisje – 726 m³, detalicznej – 168.605 m³, energetycznej – 17.883 m³, technicznej – 59.336 m³, na potrzeby własne jednostek Lasów Państwowych – 43.873 m³);
- w 2024 r. – 1.517.244 m³ (w tym w ramach puli ofertowej – 1.216.252 m³, na aukcje i submisje – 573 m³, detalicznej – 182.373 m³, energetycznej – 16.298 m³, technicznej – 59.157 m³, na potrzeby własne jednostek Lasów Państwowych – 42.591 m³).

W latach 2020-204 (I kwartał) nadleśnictwa podległe RDLP sprzedały łącznie 6.633.286,23 m³ drewna:

- w 2020 r. – 1.548.305,32 m³ (w tym w ramach puli ofertowej – 1.166.562,80 m³, na aukcje i submisje – 1.032 m³, detalicznej – 150.906 m³, energetycznej – 49.901 m³, technicznej 147.131,24 m³, na potrzeby własne jednostek Lasów Państwowych – 32.772,68 m³);
- w 2021 r. – 1.597.837,02 m³ (w tym w ramach puli ofertowej – 1.288.450,26 m³, na aukcje i submisje – 614,93 m³, detalicznej – 151.852 m³, energetycznej – 41.324 m³, technicznej – 81.275,95 m³, na potrzeby własne jednostek Lasów Państwowych – 34.319,88 m³);
- w 2022 r. – 1.580.867,34 m³ (w tym w ramach puli ofertowej – 1.215.375,11 m³, na aukcje i submisje – 638,68 m³, detalicznej – 229.327 m³, energetycznej – 28.146 m³, technicznej – 72.481,77 m³, na potrzeby własne jednostek Lasów Państwowych – 34.898,85 m³);
- w 2023 r. – 1.497.445,71 m³ (w tym w ramach puli ofertowej – 1.040.921,73 m³, na aukcje i submisje – 711,44 m³, detalicznej – 218.600 m³, energetycznej – 18.560 m³, technicznej – 186.207,05 m³, na potrzeby własne jednostek Lasów Państwowych – 32.445,49 m³);
- w 2024 r. – 408.830,84 m³ (w tym w ramach puli ofertowej – 313.523,83 m³, na aukcje i submisje – 228,66 m³, detalicznej – 53.781 m³, energetycznej – 5.825 m³, technicznej – 27.961,22 m³, na potrzeby własne jednostek Lasów Państwowych – 7.511,13 m³).

Odnosząc się do występujących przypadków odmiennych poziomów sprzedaży w poszczególnych pulach w porównaniu do poziomów zaplanowanych Naczelnik Wydziału Gospodarki Drewnem RDLP wyjaśnił, że obowiązujące zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych uwzględniały możliwość przesunięcia drewna do innej formy sprzedaży³⁴, jeżeli nie znalazło ono nabywcy w pierwotnie

³⁴ Możliwości takie przewidywał § 6 ust. 2 zarządzenia Nr 68 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 12 listopada 2019 r. w sprawie zasad sprzedaży drewna w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe na lata 2020-2021 oraz § 5 ust.

przypisanej puli. Ponadto zauważył, że poziomy sprzedaży drewna w danej puli wynikały z popytu kształtującego sytuację na rynku, wskazał przy tym, że lata 2020-2023 były wyjątkowo trudnymi na rynku drzewnym, głównie ze względu na pandemię i wojnę w Ukrainie oraz następstwa społeczno-gospodarcze tych nadzwyczajnych sytuacji.

(akta kontroli str. 767-768, 774-780)

Łączna wartość sprzedaży drewna³⁵ w latach 2020-2024 (I kwartał) wyniosła 1.758.714,3 tys. zł, z czego w 2020 r. – 309.111,2 tys. zł (średnia cena drewna 202,94 zł/m³), 2021 r. – 343.496,4 tys. zł (średnia cena drewna 218,81 zł/m³), 2022 r. – 490.412,0 tys. zł (średnia cena drewna 315,83 zł/m³), 2023 r. – 493.056,5 tys. zł (średnia cena drewna 334,02 zł/m³), I kwartał 2024 r. – 122.638,2 tys. zł (średnia cena drewna 304,32 zł/m³).

(akta kontroli str. 753-766)

W okresie objętym kontrolą nadleśnictwa podległe RDLP sprzedały na eksport³⁶ 83.816 m³ drewna³⁷, w całości wielowymiarowego, o wartości 25.550,5 tys. zł. Udział eksportu w sprzedaży drewna ogółem wynosił 1,3%.

W ramach dostawy wewnątrzwspólnotowej³⁸ nadleśnictwa podległe RDLP sprzedały łącznie 8.306 m³ drewna³⁹, w tym 1.062 m³ drewna wielowymiarowego⁴⁰, o wartości 4.329,7 tys. zł. Udział dostawy wewnątrzwspólnotowej w sprzedaży drewna ogółem wyniósł 0,0%

(akta kontroli str. 769-770, 773)

1.5. W badanym okresie w RDLP proces opracowania PUL⁴¹ został zakończony łącznie dla dziewięciu nadleśnictw⁴². Jeden projekt dotyczył otuliny Słowińskiego Parku Narodowego i był uzgadniany z Dyrektorem tego parku. Każdy z ww. projektów wymagał uzgodnień i opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku (dalej: „RDOŚ”), w zakresie stopnia i szczegółowości wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz w zakresie zadań ochronnych w PUL. W badanym okresie nie wystąpiły przypadki wydania przez dyrektora parku narodowego bądź RDOŚ opinii negatywnej⁴³ bądź warunkowej dla opiniowanych PUL, a uwagi do programów składane były jedynie przez RDOŚ⁴⁴.

4 zarządzenia Nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 22 września 2021 r. w sprawie zasad sprzedaży drewna w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe na lata 2022-2023.

³⁵ Według danych prezentowanych w sprawozdaniach LPJO-9 Zestawienia obrotów drewnem.

³⁶ Kierunek rozchodu nr 18.

³⁷ 2020 r. – 38.456 m³, 2021 r. – 25.008 m³, 2022 r. – 10.361 m³, 2023 r. – 7.137 m³, 2024 r. (I kwartał) – 2.854 m³.

³⁸ Kierunek rozchodu nr 19.

³⁹ 2020 r. – 5.889 m³, 2021 r. – 0 m³, 2022 r. – 1.788 m³, 2023 r. – 373 m³, 2024 r. (I kwartał) – 256 m³.

⁴⁰ 2020 r. – 208 m³, 2021 r. – 0 m³, 2022 r. – 365 m³, 2023 r. – 233 m³, 2024 r. (I kwartał) – 256 m³.

⁴¹ Plan Urządzenia Lasów.

⁴² W tym: Choczewo, Kaliska, Lębork, Lipusz, Lubichowo, Starogard, Strzebielino, Cewice oraz Lipusz

⁴³ W przypadku PUL dla nadleśnictwa Cewice, pierwsza opinia wydana przez RDOŚ była negatywna, co wynikało jednak głównie z tego że PUL nie mógł uwzględniać opracowań będących w ówczesnym czasie w trakcie opracowywania oraz opiniowania jak również brak było możliwości uzupełniania projektu o część danych z uwagi na nie przedłożenie RDLP oraz wykonawcy projektu, stosownej dokumentacji posiadanej jedynie przez RDOŚ – pomimo dwukrotnego występowania o jej przekazanie. Ponadto czynności terenowe potwierdziły niezgodności dotyczące siedlisk przyrodniczych pomiędzy zainwentaryzowanymi w dokumentacji RDOŚ a stanem faktycznym. Kolejny wniosek o zatwierdzenie PUL, po złożeniu stosownych wyjaśnień został zatwierdzony z uwagami.

⁴⁴ Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Ponadto w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki złożenia zażaleń do ministra właściwego do spraw środowiska, o których mowa w art. 28 ust 11b ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁴⁵.

(akta kontroli str. 2237-2239)

W wyniku badania dwóch dobranych celowo procesów opracowywania i opiniowania PUL⁴⁶, ustalono, że:

- zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu⁴⁷, sporządzenie PUL zlecał dyrektor RDLP nie później niż na 15 miesięcy przed upływem okresu obowiązywania dotychczasowych planów;
- zapewniono w wymaganym zakresie udział właściwych organów w procesie opracowywania PUL, w tym RDOŚ oraz Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego⁴⁸ a w przypadku PUL dla Lęborka również Dyrektora Słowińskiego Parku Narodowego;
- w trakcie opiniowania i uzgadniania, uwagi do projektów (po dziewięć dla każdego z PUL) przedstawiane były jedynie przez RDOŚ i dotyczyły m.in.: nie naniesienia na mapy siedlisk przyrodniczych pozostałych siedlisk zinwentaryzowanych w poszczególnych obszarach Natura 2000, nie przeprowadzenia inwentaryzacji drewna martwego na siedliskach przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000, zaplanowania poza obszarami chronionymi bez wykreślenia ekotonu, rębnię zupełną we wskazanych wydzielinach jak również sposobów postępowania w trakcie realizacji Planów (w tym m.in.: wykonywania zabiegów poza terminem ochrony okresowej zwierząt, umożliwienia przestrzegania zakazów dotyczących ochrony gatunkowej oraz naniesienia pomników przyrody na szkice powierzchni manipulacyjnej celem uwzględnienia ich położenia przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych). W związku ze wskazanymi w opiniach uwagami RDOŚ, RDLP każdorazowo składał wyjaśnienia dla każdej z nich wskazując m.in. podejmowane działania z tym związane lub opisywał i uzasadniał swoje stanowisko w danej sprawie. W przypadku uwag dotyczących sposobów postępowania w trakcie realizacji Planu, RDLP nie podejmowała żadnych działań gdyż te, jako takie nie stanowiły podstawy do ich podjęcia na etapie opracowywania PUL.

(akta kontroli str. 2228-2237, 2240-2477)

1.6. W wyniku badania procesu opracowywania dwóch z dziewięciu PUL⁴⁹, których proces opracowywania został zakończony w latach 2020-2024 (I kwartał), ustalono, że Dyrektor RDLP, zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu na zasadach przewidzianych w rozdziale VI Instrukcji sporządzania projektu PUL dla nadleśnictwa, stanowiącej załącznik do zarządzenia w sprawie „Instrukcji urządzania lasu”⁵⁰ (§125 ust 2 pkt 8), w szczególności:

⁴⁵ Dz.U. z 2024 r., poz. 1478.

⁴⁶ Na podstawie doboru celowego badaniem objęto proces opracowywania PUL dla nadleśnictwa Lębork oraz Cewice.

⁴⁷ Dz. U., poz. 1302.

⁴⁸ Dalej: „PPWIS”.

⁴⁹ Wybranych na podstawie doboru celowego, tj.: dla nadleśnictwa Lębork oraz nadleśnictwa Cewice.

⁵⁰ Załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r.

- na co najmniej miesiąc przed zwołaniem Komisja założeń planu⁵¹, do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej⁵² RDLP oraz prasie lokalnej (Dziennik Bałtycki) zamieszczono informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu PUL danego nadleśnictwa, o przewidywanym terminie zwołania w tej sprawie KZP, o możliwości udziału społeczeństwa w obradach KZP oraz o „Założeniach do planu urządzenia lasu” ustalanych podczas KZP;
- zaproszono przedstawicieli urzędów, samorządów, przedsiębiorców leśnych oraz organizacji zainteresowanych gospodarką leśną i ochroną przyrody w lasach nadleśnictwa na posiedzenie KZP oraz Naradę Techniczno-Gospodarczą, z wyszczególnieniem podstawowych celów obrad oraz ich przewidywanym harmonogramem;
- bezzwłocznie po podpisaniu przez dyrektora RDLP protokołu KZP podano do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz prasie lokalnej informacji o terminie i miejscu wyłożenia do wglądu „Założeń do planu Organizacji prac urządzenia lasu”, o sposobie, miejscu i terminie (co najmniej 21 dni od podania do publicznej wiadomości) składania uwag oraz wniosków, jak też o właściwości dyrektora RDLP do rozpatrywania tych uwag i wniosków;
- bezpośrednio po podpisaniu przez dyrektora RDLP protokołu z Narady Techniczno-Gospodarczej, podano do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz prasie lokalnej informacje o terminie i miejscu wyłożenia do wglądu „Projektu planu urządzenia lasu” dla danego nadleśnictwa, o sposobie, miejscu, jak też terminie (co najmniej 21 dni od podania do publicznej wiadomości) składania uwag i wniosków do projektu PUL, o właściwości dyrektora RDLP do rozpatrywania tych uwag i wniosków oraz o przewidywanym terminie zwołania KZP, a także możliwości udziału społeczeństwa w jej obradach;
- dla objętych badaniem PUL podmioty zewnętrzne nie składały uwag bądź wniosków.

(akta kontroli str. 2240-2477)

1.7. W 2022 r., w związku ze wzrostem cen energii oraz materiałów opałowych, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych wydał wytyczne kierunkowe wspierające możliwość nabywania przez konsumentów – odbiorców indywidualnych, surowca drzewnego do celów opałowych⁵³, których celem było wspomaganie odbiorców indywidualnych (gospodarstw domowych) w możliwościach nabywania surowca drzewnego dla celów opałowych. W decyzji tej wskazano m.in., że w przypadku braku możliwości zagospodarowania surowca S2AP w ramach umów zawartych na 2022 r. lub ponad wolumeny zakontraktowane do sprzedaży dopuszcza się zastępowanie surowa S2AP drewnem S4 przeznaczonym do sprzedaży detalicznej.

Naczelnik Wydziału Gospodarki Drewnem wyjaśnił, że wdrożenie decyzji Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 42 z 26 maja 2022 r. omówione zostały na wideokonferencji z nadleśniczymi 18 sierpnia 2022 r., podczas której zwrócono uwagę na poniższe aspekty:

- działania polegające na przemanipulowaniu surowca z S2AP uznano za dopuszczalne, ale niezalecane i ograniczone jedynie do typowych sytuacji spowodowanych błędami w zakresie pomiarów lub jakości wynikających z kontroli służb nadzoru lub braku możliwości skompletowania kursów wysokotonażowych

⁵¹ Dalej: „KZP”.

⁵² Dalej: „BIP”.

⁵³ Decyzja Nr 42 z 26 maja 2022 r. (EM.800.9.2022).

wynikających z zapisów umownych dla kontrahentów o maksymalnie trzech punktach odbioru lub z uwagi na brak dostępności wywozowej szczególnie stosów o małej miąższości;

- drewno S2AP do realizacji zawartych umów sprzedaży musi być zabezpieczone;
- przychodowanie drewna o cechach energetycznych, należy prowadzić w tradycyjny sposób, tzn. aby przychodować surowiec S4 tak, aby po zaspokojeniu potrzeb lokalnej społeczności na rynku detalicznym możliwe było jego przeklasyfikowanie na S2AP i wystawienie części surowca, możliwego do wywozu wysokotonażowego, w aukcjach e-drewno.

RDLP nie przekazywał do podległych nadleśnictw żadnych pisemnych dodatkowych zaleceń związanych z przedmiotową decyzją, gdyż – jak wyjaśnił Naczelnik Wydziału Gospodarki Drewnem – decyzja Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych zawierała szczegółowe wytyczne. Ponadto zauważył, że utrudnieniem w realizacji decyzji nr 42 w stosunku do dotychczasowej praktyki na terenie działania RDLP było wyłączenie sprzedaży drewna S2AP z rynku detalicznego – na rynku tym wszystkie segmenty sprzedawane były po wyższych cenach niż w sprzedaży dla podmiotów gospodarczych, stąd zwiększenie tego rynku generowałoby teoretycznie tylko wzrost przychodów.

(akta kontroli str. 781-789)

W RDLP nie przeprowadzono analizy wpływu zaleceń Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych na zagadnienia związane z dokonywaniem w podległych jednostkach klasyfikacji drewna (jako S2AP lub S4), a także dokonywaniem specyfikacji manipulacyjnych w zakresie dotyczącym ww. kategorii drewna, jako okoliczności mogących wpływać na poziom osiąganych przez podległe nadleśnictwa przychodów.

Naczelnik Wydziału Gospodarki Drewnem RDLP wyjaśnił, że politykę w zakresie gospodarki drewnem kreował Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, który ustalał zasady sprzedaży drewna.

(akta kontroli str. 781-789)

W 2022 i 2023 r. nastąpił wzrost przychodu drewna S4 w nadleśnictwach podległych RDLP w porównaniu do 2021 r. odpowiednio o 76,8% i 94,3%, przy jednoczesnym spadku przychodu drewna S2AP o 4% i 31%.

Naczelnik Wydziału Gospodarki Drewnem RDLP wyjaśnił, że wzrost przychodu drewna S4 w latach 2022-2023 spowodowany był przede wszystkim zwiększonym popytem ze strony nabywców indywidualnych na rynku detalicznym, wywołanym wojną w Ukrainie i wzrostem cen innych nośników energii, w tym ropy, gazu, węgla, brykietów, pelletu itp. Wskazując na przyczyny spadku przychodu drewna S2AP, podkreślił pogorszenie koniunktury gospodarczej w wyniku konfliktu w Ukrainie i duży popyt na drewno S4, co powodowało, że surowiec ten był na bieżąco przychodowany i sprzedawany. Ponadto zauważył, że drewno S2AP było trudne do dokładnego zaplanowania, ponieważ był to sortyment wynikowy z procesu manipulacji surowca jako elementy zbyt krzywe lub obarczone wadami zgnilizny i innymi.

W latach 2022-2023 we wszystkich nadleśnictwach podległych RDLP przemanipulowano z surowca S2AP na S4 łącznie około 1.800 m³ drewna⁵⁴ przede wszystkim z powodu skorygowania błędów, kontroli jakości lub reklamacji.

(akta kontroli str. 771-772, 781-784)

⁵⁴ W roku 2022 około 1.300 m³, a w 2023 – 500 m³.

W okresie pomiędzy 18 sierpnia a 10 października 2022 r. brakarz regionalny RDLP przeprowadził – na polecenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych⁵⁵ – lustrację terenową i monitoring realizacji Decyzji nr 42/2022. Wykonanie czynności terenowych poprzedzono wideokonferencją z nadleśnictwami dotyczącą przedmiotowego zagadnienia, na której zwrócono szczególną uwagę na zmianę sposobu podaży drewna opałowego oraz S2AP i S2A oraz sposób komunikowania się z nabywcami na rynku detalicznym. Wizytami monitorującymi objęto 29 leśnictw (tj. 14% wszystkich działających na terenie nadzorowanym przez RDLP). W wyniku przeprowadzonego monitoringu stwierdzono m.in. zaprzestanie oferowania surowca S2AP w sprzedaży detalicznej w nadleśnictwach, utrzymywanie stałych cen drewna pozyskiwanego na drodze samowyrobu lub drewna S4, nieograniczanie puli sprzedaży odbiorcom indywidualnym.

(akta kontroli str. 785-811, 6824)

1.8. W badanym okresie RDLP posiadała certyfikaty FSC⁵⁶, którego ważność wygasła 12 grudnia 2022 r., oraz PEFC⁵⁷, który był ważny do 21 maja 2024 r.⁵⁸.

RDLP nie zlecała podmiotom zewnętrznym sporządzenia opinii prawnych bądź analiz ekonomicznych w przedmiocie odstąpienia od certyfikacji gospodarki leśnej w systemie FSC. Odstąpienie od jego uzyskania spowodowane było głównie wątpliwościami dotyczącymi sposobu wypracowania przez Techniczną Grupę Roboczą nowego Krajowego Standardu Gospodarki Leśnej, a w szczególności braku możliwości udziału w pracach nad ww. dokumentem przedstawicieli Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Wątpliwości te – w ocenie RDLP – obejmowały m.in. forsowanie zapisów zmierzających do dowolnej interpretacji w wielu istotnych obszarach (między innymi wyznaczanie lasów HCVF⁵⁹), pozbawionych oparcia w uregulowaniach prawnych, jasnych i spójnych celów oraz kryteriów przyrodniczych opartych na podstawach naukowych, mających potencjalnie negatywny wpływ na dotychczasowy model funkcjonowania gospodarki leśnej i największego zarządcy lasów w Polsce. Ponadto bardzo duże wątpliwości wzbudził także wzór umowy licencyjnej, który RDLP musiałaby zaakceptować, aby certyfikat uzyskać. Przeprowadzone przez pracowników RDLP analizy prawne wykazały, że przedłożony wzór umowy zawierał szereg zapisów niekorzystnych dla licencjodawcy i stawiających w uprzywilejowanej sytuacji licencjodawcę. Jednocześnie – w ocenie RDLP – za realizację sformułowanych przez organizację zewnętrzną, wymogów odpowiedzialność ponosiłaby RDLP. W związku z powyższym oraz z uwagi na certyfikowanie gospodarki leśnej RDLP w systemie PEFC, odstąpiono od przedłużania certyfikatu FSC i na podstawie podjętych działań przedłużono ważność PEFC.

RDLP nie weryfikował skutków o charakterze pozaekonomicznym zaniechania kontynuacji certyfikacji w systemie FSC.

W związku z poinformowaniem odbiorców drewna o planach RDLP dotyczących wstrzymania utrzymania certyfikatu FSC otrzymano znaczną ilość korespondencji w tym zakresie, wskazującą na dużą jego wagę w nawiązywaniu przez nich współpracy handlowej jak również podnoszono fakt iż certyfikaty FSC i PEFC nie są zamienne, gdyż surowca certyfikowanego w systemie PEFC nie można sprzedać jako

⁵⁵ Pismo nr EM.801.1.2022 z 10 sierpnia 2022 r.

⁵⁶ Certyfikat wydawany jest przez globalną organizację non-profit Forest Stewardship Council w procesie niezależnego audytu, dalej: „FSC”.

⁵⁷ Program Zatwierdzania Certyfikacji Leśnej, jest wiodącym globalnym sojuszem krajowych systemów certyfikacji leśnej, dalej: „PEFC”.

⁵⁸ W wyniku podejmowanych działań certyfikat ten został przedłużony o kolejne trzy lata (do 21 maja 2027 r.).

⁵⁹ High Conservation Value Forests - Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych.

produkt FSC. Wskazywano również, że ewentualna rezygnacja z FSC mogłaby się wiązać z utratą klientów i wypracowanych wieloletnich relacji. W związku z informacjami od odbiorców drewna RDLP opublikowała na swojej stronie internetowej informacje o przyczynach rezygnacji z ww. certyfikatu, a ówczesny dyrektor zorganizował spotkanie dotyczące certyfikacji FSC w tym wyjaśniające przyczyny zaniechania jego kontynuacji⁶⁰. Jak wynika z przedłożonej dokumentacji, utrata certyfikatu FSC nie miała wpływu na pozyskanie bądź sprzedaż drewna w badanym okresie jak również nie było przypadków wnioskowania przez przedsiębiorców o odstąpienie od zawartych umów. Z przedłożonych wyników sprzedaży surowca drzewnego na I półrocze 2023 r. wynika, że przedsiębiorcy dokonali zakupu 99,9% oferowanej ilości surowca na kwotę około 287 mln. zł, co w odniesieniu do wyników przetargów na II półrocze 2022 r., przy porównywalnej ilości oferowanego surowca przyniosło wzrost na około 47 mln i praktycznie całość oferowanego surowca została zakontraktowana. Ponadto w procedurze na I półrocze 2023 r. kosztem zmniejszonego zainteresowania dużych przedsiębiorstw, pojawiło się ponad 80 nowych rodzimych, małych i średnich przedsiębiorstw, które zakontraktowały surowiec na terenie RDLP.

Podejmowane w badanym okresie działania w zakresie kontynuacji certyfikatu PEFC polegały na udzieleniu zamówienia publicznego na przeprowadzenie audytu recertyfikującego gospodarkę leśną na terenie RDLP i 15 nadzorowanych nadleśnictw (system certyfikacji PEFC) wraz z nadzorem nad certyfikatem w pierwszych 12 miesiącach jego funkcjonowania, w wyniku czego na podstawie uzyskanego raportu przedłużono ważność certyfikatu na kolejne trzy lata.

(akta kontroli str. 2819-3363)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Jednego zamówienia⁶¹ na kwotę 89,3 tys. zł brutto⁶² udzielono z naruszeniem zasady uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców poprzez użycie w opisie przedmiotu zamówienia konkretnych nazw własnych (tj. producenta i modelu laptopów i monitora⁶³). Zgodnie z § 11 ust. 1 zarządzenia nr 1/2022 z 3 stycznia 2022 r. Dyrektora RDLP w sprawie powołania Komisji do przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane oraz wprowadzenia do stosowania regulaminu udzielania zamówień publicznych, zamówienia powinny być udzielane z zachowaniem zasady uzyskania najlepszych efektów, w sposób celowy, oszczędny, przejrzysty, proporcjonalny, zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.

Naczelnik Wydziału Informatyki i pracownik przygotowujący opis przedmiotu zamówienia wyjaśnili zgodnie, że w zamówieniach wyłączonych z ustawy Pzp nie było obowiązku opisywania przedmiotu zamówienia w sposób określony w art. 99 ust. 4 i można było stosować w nich nazwy własne produktów, czyli opisywać przedmioty zamówienia za pomocą konkretnych nazw, marek, modeli, typów urządzeń. Wskazali ponadto, że zamawiając konkretny model urządzenia kierowali się własnymi doświadczeniem związanym z awaryjnością

⁶⁰ Komunikat w sprawie FSC opublikowano w dniu 8.08.2022 r. a spotkanie w tym zakresie odbyło się w dniu 15.09.2022 r.

⁶¹ Na dostawę sprzętu komputerowego dla biura RDLP na rok 2023: zestawów komputerowych (notebook, torba, monitor, stacja dokująca, klawiatura i mysz).

⁶² 72,6 tys. zł netto.

⁶³ Dziewięć sztuk laptopa Lenovo ThinkPad L15 Gen 4 i jeden laptop Lenovo ThinkPad P15v Gen 3 oraz 10 sztuk monitora Lenovo ThinkVision E24-26 (62B6MAT3EU).

i niezawodnością różnych modeli urządzeń, dążąc do zapewnienia jak najwyższej jakości w zaplanowanym budżecie.

(akta kontroli str. 669-730)

NIK zauważa, że obowiązek zachowania zasady uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców został zawarty w przepisach wewnętrznych jednostki, dotyczących wszystkich zamówień udzielanych przez RDLP, także tych wyłączonych z obowiązku stosowania trybów opisanych w ustawie Pzp. NIK wskazuje ponadto, że posługiwanie się nazwami własnymi przy przygotowywaniu opisu przedmiotu zamówienia można uznać za praktykę utrudniającą uczciwą konkurencję. W ocenie NIK nie powinno się stosować nazw własnych, lecz opisać przedmiot zamówienia pod względem wymagań wydajnościowych i funkcjonalnych.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK Dyrektor RDLP prawidłowo gospodarował majątkiem RDLP, a stwierdzone nieprawidłowości nie miały znacząco negatywnego wpływu na tę działalność. Udostępnianie podmiotom zewnętrznym zbędnych nieruchomości zarządzanych przez RDLP było celowe i gospodarne, a umowy zawarte w tym zakresie zabezpieczały jej interes. Należne przychody z tego tytułu zostały prawidłowo pobrane. Zatwierdzanie planów finansowo-gospodarczych poprzedzone było rzetelnymi analizami uwzględniającymi poziomy pozyskania drewna wynikające z PUL.

W procesie opracowania projektów PUL zapewniono w wymaganym zakresie udział właściwych organów i innych podmiotów oraz społeczeństwa. Dyrektor, w ramach sprawowanego nadzoru weryfikował działalność nadleśnictw w zakresie sprzedaży drewna do celów opałowych.

Decyzja o odstąpieniu od certyfikacji FSC poprzedzona była rzetelnymi analizami.

Realizowane zadania inwestycyjne wpisywały się w zakres działalności prowadzonej przez RDLP, przy czym jednego zamówienia na kwotę 89,3 tys. zł brutto udzielono z naruszeniem zasady uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców

OBSZAR

2. Gospodarowanie środkami finansowymi przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą zatrudnienie w RDLP kształtowało się następująco⁶⁴:

- 2020 r. – łącznie 53 osoby w wymiarze 53 etatów, w tym 35 osób w ramach Służby Leśnej⁶⁵, 16 osób na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną i dwie osoby na stanowiskach robotniczych;
- 2021 r. – łącznie 54 osoby w wymiarze 53 etatów, w tym 35 osób w ramach Służby Leśnej⁶⁶, 18 osób na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną i jedna osoba na stanowisku robotniczym;

⁶⁴ Według stanu na 31 grudnia każdego roku i 31 marca 2024 r.

⁶⁵ W ramach 35 etatów.

⁶⁶ W ramach 34 etatów.

- 2022 r. – łącznie 55 osób w wymiarze 54 etatów, w tym 36 osób w ramach Służby Leśnej⁶⁷, 18 osób na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną i jedna osoba na stanowisku robotniczym;
- 2023 r. – łącznie 56 osób w wymiarze 54 etatów, w tym 35 osób w ramach Służby Leśnej⁶⁸, 20 osób na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną i jedna osoba na stanowisku robotniczym;
- 2024 (I kwartał) – łącznie 56 osób w wymiarze 55 etatów, w tym 35 osób w ramach Służby Leśnej⁶⁹, 20 osób na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną i jedna osoba na stanowisku robotniczym.

(akta kontroli str. 3555)

Wysokość wydatków na wynagrodzenia dla pracowników RDLP w poszczególnych latach objętych kontrolą kształtowała się następująco w:

- 2020 r. – na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 8.429,9 tys. zł, a wysokość przeciętnego wynagrodzenia wraz z dodatkami wyniosła 13,3 tys. zł;
- 2021 r. – na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 9.081,2 tys. zł⁷⁰, a wysokość przeciętnego wynagrodzenia wraz z dodatkami wyniosła 14,0 tys. zł⁷¹;
- 2022 r. – na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 11.057,3 tys. zł⁷², a wysokość przeciętnego wynagrodzenia wraz z dodatkami wyniosła 16,8 tys. zł⁷³;
- 2023 r. – na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 11.787,8 tys. zł⁷⁴, a wysokość przeciętnego wynagrodzenia wraz z dodatkami wyniosła 17,5 tys. zł⁷⁵;
- 2024 r. (I kwartał) – na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 2.797,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 3555-3560)

W ww. okresie łącznie 18 osób odeszło z pracy⁷⁶, z tego sześć przeszło na emeryturę lub rentę⁷⁷, cztery umowy zakończono na wniosek pracownika⁷⁸, zakończono jedną umowę okresową⁷⁹, dwie osoby poniosły śmierć⁸⁰, dwie umowy rozwiązano za porozumieniem stron⁸¹, dwie osoby odwołano ze stanowiska⁸² i jednej osobie wypowiedziano umowę⁸³, a 13 osób zostało nowozatrudnionych⁸⁴. W przypadku osób nowozatrudnionych cztery osoby zostały przyjęte do Służby Leśnej, a pozostałe dziewięć – na stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną. Siedem osób przeszło z jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, przeprowadzono jedną rekrutację

⁶⁷ W ramach 36 etatów.

⁶⁸ W ramach 35 etatów.

⁶⁹ W ramach 35 etatów.

⁷⁰ Wzrost w stosunku do 2020 r. o 7,7%.

⁷¹ Wzrost w stosunku do 2020 r. o 5,3%.

⁷² Wzrost w stosunku do 2021 r. o 21,8%.

⁷³ Wzrost w stosunku do 2021 o 20%.

⁷⁴ Wzrost w stosunku do 2022 r. o 6,6%.

⁷⁵ Wzrost w stosunku do 2022 r. o 4,2%.

⁷⁶ Siedem w 2020 r., dwie w 2021 r., jedna w 2022 r., trzy w 2023 r. i pięć w I kwartale 2024 r.

⁷⁷ Pięć w 2020 r. i jedna w 2023 r. Wysokość wypłaconych odpraw wyniosła odpowiednio 269,0 tys. zł oraz 99,0 tys. zł.

⁷⁸ Jedną w 2021 r., jedną w 2022 r. oraz dwie w 2023 r.

⁷⁹ W 2020 r.

⁸⁰ Jedna w 2020 r. i jedna w 2021 r.

⁸¹ W I kwartale 2024 r.

⁸² W I kwartale 2024 r.

⁸³ W I kwartale 2024 r.

⁸⁴ Z czego cztery w 2020 r., trzy w 2021 r., dwie w 2022 r. i cztery w 2023 r.

wewnętrzna, a pozostałe pięć osób zostało zatrudnionych bez rekrutacji za pisemną zgodą Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

(akta kontroli str. 3556, 3561, 3564)

W wyniku badania dokumentacji zatrudnienia siedmiu pracowników RDLP ustalono, że:

- w jednym przypadku rekrutację wewnętrzną przeprowadzono zgodnie z wewnętrznymi przepisami w zakresie rekrutacji⁸⁵ m.in. został ogłoszony nabór wewnętrzny i powołano komisję rekrutacyjną;
- w pozostałych sześciu przypadkach uzyskano zgodę Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych na odstąpienie od procedury konkursowej;
- wysokość wynagrodzenia zasadniczego dla osób nowozatrudnionych wyliczane było jako iloczyn wysokości stawki wyjściowej, która w okresie objętym kontrolą wynosiła od 1,5 tys. zł do 1,8 tys. zł⁸⁶;
- osoby zatrudnione na danych stanowiskach posiadały odpowiednie kompetencje (wykształcenie i doświadczenie zawodowe) i wymagany minimalny staż pracy, zgodnie z Ponadzakładowym Układem Zbiorowym Pracy dla pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, a w przypadku osób zatrudnionych w Służbie Leśnej – kompetencje wykazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 stycznia 2003 r. w sprawie stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w Służbie Leśnej⁸⁷ oraz współczynnika miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego uzależnionego od przyznanej kategorii zaszeregowania;
- średnie wynagrodzenie badanych nowozatrudnionych pracowników wynosiło od 93,1% do 117,3% średniego wynagrodzenia na danym stanowisku⁸⁸. Zastępca Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych wyjaśniła, że różnice w wynagrodzeniu wynikały przede wszystkim z posiadanych kwalifikacji, doświadczenia zawodowego, umiejętności oraz stopnia trudności prowadzonych spraw.

(akta kontroli str. 3379-3396, 3564-3589, 3852-3859)

W latach 2020-2024 (I kwartał) w RDLP obowiązywało 25 umów zlecenia zawartych z pracownikami tej jednostki, z czego jedną umowa dotyczyła obsługi pokoju gościnnego, 15 – wspomagania użytkowników biura RDLP oraz jednostek nadzorowanych w procesie wdrażania i eksploatacji Systemu Informatycznego Lasów Państwowych (dalej: „SILP”)⁸⁹, osiem – przygotowania szkoleń, a jedna – przygotowania dokumentacji i rozliczenia płac, ubezpieczeń społecznych i osobowych oraz podatku dochodowego od osób fizycznych.

Analiza ww. umów wykazała m.in., że:

- w 22 przypadkach zakres zadań objętych umowami zlecenia nie pokrywał się z zakresem czynności tych pracowników, a w trzech przypadkach przedmioty tych

⁸⁵ Zarządzenie nr 15/2020 Dyrektora RDLP z 23 czerwca 2020 r.

⁸⁶ Tj.: 1,5 tys. zł do 30 czerwca 2021 r., 1,6 tys. zł od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r., 1,7 tys. zł od 1 lipca 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. i 1,8 tys. zł od 1 stycznia 2023 r. wysokość stawki wyjściowej zmieniono protokołami do Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

⁸⁷ Dz. U. Nr 11, poz. 123, ze zm.

⁸⁸ Według danych na koniec miesiąca poprzedzającego zatrudnienie. W dwóch przypadkach osoby zostały zatrudnione na nowoutworzonych stanowiskach – starszego referenta w Wydziale Księgowości, Analiz i Planowania RDLP oraz radcy prawnego.

⁸⁹ Podstawę zawarcia tych umów stanowił § 2 ust. 6 zarządzenia nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 18 września 2017 r. w sprawie zasad funkcjonowania i zasad bezpieczeństwa systemu informatycznego w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe oraz stosowne decyzje Dyrektora RDLP w sprawie powołania regionalnych instruktorów regionalnych SILP.

umów pokrywały się z zakresem czynności, co opisano w pkt 1 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;

- w dwóch przypadkach – wypłacono wynagrodzenie z tytułu przygotowania szkoleń, pomimo, że pracownik w okresie obowiązywania umowy nie przeprowadził, ani nie przygotował żadnego szkolenia, co opisano w pkt 2 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- w zakresie możliwości wykonywania usługi wspomaganie użytkowników w procesie wdrażania i eksploatacji SILP w ramach obowiązków służbowych, Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśniła, że instruktorzy SILP wykonywali wiele różnych zadań rzeczowych dotyczących wspomagania użytkowników, tj. przygotowywali szkolenia, rozwiązywali bieżące problemy użytkowników, zapoznawali się z dokumentacją i zmianami wprowadzonymi w systemie itp., a zadania te wykraczały poza zakres obowiązków, gdyż wymagały znajomości całokształtu zagadnień związanych z danym podsystemem SILP przypisanym instruktorowi. Wskazała także, że były to często prace koncepcyjne, wymagające przemyślenia i opracowania oraz wykonywania poza godzinami pracy, co nie wyklucza, że część prac odbywała się również w godzinach pracy. Zleceniodawcy składali raz w miesiącu faktury, w której wskazywali ilość przepracowanym godzin, a wykonanie zlecenia poza godzinami pracy nie było przedmiotem odrębnej weryfikacji ze strony Zleceniodawcy. Zleceniodawca potwierdzał jedynie, że prace zostały wykonane, o czym świadczył m.in. wysoki poziom wsparcia użytkowników, brak zalegających nierozwiązanych problemów w danym podsystemie. Zleceniodawca do wykonania tej oceny posiłkował się m.in. raportem z aktywności instruktorów SILP w wewnętrznym Systemie Zgłaszania Błędów i Modyfikacji.

(akta kontroli str. 3590-3930)

W RDLP nie określono odrębnych regulaminów przyznawania pracownikom nagród, a przy ich wypłacaniu kierowano się wytycznymi Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych⁹⁰. Zasady przyznawania nagród specjalnych dla pracowników RDLP zostały także określone w porozumieniach zawartych ze związkami zawodowymi przy RDLP⁹¹.

W poszczególnych latach objętych kontrolą w RDLP przeznaczono na nagrody środki w następującej wysokości w:

- 2020 r. – łącznie 401,9 tys. zł, w tym nagroda motywacyjna w równej kwocie dla wszystkich pracowników – 127,9 tys. zł (52 osoby), specjalna nagroda uznaniowa – 35,7 tys. zł (16 osób), nagroda z tytułu udziału w zespołach zadaniowych – 103,3 tys. zł (w czterech transzach po cztery osoby), nagroda jubileuszowa – 135,0 tys. zł (13 osób);
- 2021 r. – łącznie 1.206,8 tys. zł, w tym nagroda roczna za 2020 r. o charakterze uznaniowym i motywacyjnym – w łącznej wysokości 137,0 tys. zł (51 osób),

⁹⁰ M.in. pisma nr: GK.1150.12.2020 z 11 grudnia 2020 r., DO.1150.2.1.2020 z 15 grudnia 2020 r., GK.1150.12.2020 z 17 grudnia 2020 r., GK.1150.4.2021 z 21 stycznia 2021 r., GK.1150.8.2021 z 10 marca 2021 r., DO.1150.2.1.2021 z 24 marca 2021 r., GK.1150.10.2021 z 26 kwietnia 2021 r., GK.1150.14.2021 z 20 lipca 2021 r., GK.1150.18.2021 z 19 października 2021 r., GK.1150.20.2021 z 1 grudnia 2021 r., GK.1150.21.2021 z 20 grudnia 2021 r., GK.1150.1.2022 z 13 stycznia 2022 r., GK.1150.8.2022 z 16 marca 2022 r., GK.1150.9.2022 z 26 kwietnia 2022 r., GK.1150.11.2022 z 5 lipca 2022 r., GK.1150.12.2022 z 19 lipca 2022 r., GK.1150.15.2022 z 26 października 2022 r., GK.1150.18.2022 z dnia 1 grudnia 2022 r., GK.1150.19.2022 z dnia 21 grudnia 2022 r., GK.1150.7.2023 z dnia 2 marca 2023 r., DO.1150.2.1.2023 z dnia 7 marca 2023 r., GK.1150.4.2023 z dnia 19 stycznia 2023 r., GK.1150.8.2023 z dnia 20 kwietnia 2023 r., GK.1150.11.2023 z dnia 4 lipca 2023 r., GK.1150.12.2023 z dnia 20 lipca 2023 r., GK.1150.14.2023 z 18 października 2023 r., GK.1150.18.2023 z dnia 28 listopada 2023 r., GK.1150.19.2023 z dnia 8 grudnia 2023 r.

⁹¹ Nr DO.1150.2.1.2020 z 16 grudnia 2020 r., DO.1150.2.1.2021 z 14 maja 2021 r., DO.1150.2.1.2022 z 29 czerwca 2022 r., DO.1150.2.1.2023 z 23 czerwca 2023 r.

- nagrody o charakterze uznaniowym i motywacyjnym, przyznawane po zakończonym kwartale – 768,0 tys. zł (pierwsza transza 50 osób, druga transza – 51 osób, trzecia transza – 52 osoby i czwarta transza – 54 osoby), specjalna nagroda uznaniowa – 10,6 tys. zł (sześć osób), nagroda motywacyjna w równej kwocie dla wszystkich pracowników – 158,9 tys. zł (54 osoby), nagroda z tytułu udziału w zespołach zadaniowych – 82,4 tys. zł (w czterech transzach po trzy osoby), nagroda jubileuszowa – 50,0 tys. zł (cztery osoby);
- 2022 r. – łącznie 2.039,3 tys. zł, w tym nagroda roczna za 2021 r. o charakterze uznaniowym i motywacyjnym – w łącznej wysokości 318,0 tys. zł (54 osoby), nagrody o charakterze uznaniowym i motywacyjnym, przyznawane po zakończonym kwartale – 1.123,2 tys. zł (pierwsza, druga i trzecia transza po 54 osoby, czwarta transza – 55 osób), specjalna nagroda uznaniowa – 24,2 tys. zł (osiem osób), nagroda motywacyjna w równej kwocie dla wszystkich pracowników – 270,0 tys. zł (54 osoby), nagroda z tytułu udziału w zespołach zadaniowych – 90,8 tys. zł (w czterech transzach po trzy osoby i jedna nagroda indywidualna), nagroda jubileuszowa – 213,2 tys. zł (cztery osoby);
 - 2023 r. – łącznie 2.123,3 tys. zł, w tym nagroda roczna za 2022 r. o charakterze uznaniowym i motywacyjnym – w łącznej wysokości 363,0 tys. zł (55 osób), nagrody o charakterze uznaniowym i motywacyjnym, przyznawane po zakończonym kwartale – 1.136,0 tys. zł (pierwsza i druga transza po 54 osoby, trzecia transza – 55 osób i czwarta transza – 57 osób), specjalna nagroda uznaniowa – 107,0 tys. zł⁹², nagroda motywacyjna w równej kwocie dla wszystkich pracowników – 243,5 tys. zł (pierwsza transza – 54 osoby, druga transza – 57 osób), nagroda z tytułu udziału w zespołach zadaniowych – 99,9 tys. zł (w czterech transzach po trzy osoby i jedna nagroda indywidualna), nagroda jubileuszowa – 174,4 tys. zł (11 osób);
 - 2024 (I kwartał) – łącznie 126,9 tys. zł, w tym specjalna nagroda uznaniowa – 21,6 tys. zł (osiem osób), nagroda z tytułu udziału w zespołach zadaniowych – 24,3 tys. zł (trzy osoby), nagroda jubileuszowa – 81,0 tys. zł (sześć osób).

(akta kontroli str. 3405-3554, 3932-3992)

Na podstawie wykazu specjalnych nagród uznaniowych pracownikom za lata 2020-2024 (I kwartał) ustalono, że wysokość nagród kształtowała się w granicach od 1,5 tys. zł do 7,0 tys. zł. Nagroda była ustalana przez Dyrektora RDLP, w szczególności za: uzyskanie wysokich ocen w kontrolach wewnętrznych lub zewnętrznych, wykonywanie przez pracownika dodatkowych zadań wymagających szczególnego zaangażowania, w innych przypadkach uzasadnionych wyjątkowym wkładem pracy, terminowością oraz złożonością zadań wykonywanych przez pracowników.

(akta kontroli str. 3405-3554, 3993-3994)

W okresie objętym kontrolą sześciu osobom, które odeszły na świadczenie emerytalne wskazane w § 34 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, wypłacono łącznie 368,0 tys. zł odprawy, tj.: w 2020 r. – 269,0 tys. zł (pięciu osobom) i w 2023 r. – 99,0 tys. zł (jednej osobie).

(akta kontroli str. 3561)

⁹² 16 osób po jednej transzy, cztery osoby – po trzy transze, dwie osoby po cztery transze i jedna osoba po pięć transz.

Według stanu na 31 marca 2024 r. RDLP prowadziło jeden spór sądowy z pracownikiem, wszczęty 5 lutego 2024 r.⁹³, który w przypadku przegranej może skutkować koniecznością zapłaty kwoty [.....]⁹⁴.

(akta kontroli str. 4253-4255)

W latach 2020-2024 (I kwartał) w jedna osoba odbyła praktykę studencką i jedna osoba staż uczniowski w ramach projektu „Programy motywacyjne dla uczniów pomorskich szkół zawodowych”. Nie ponoszono kosztów wynagrodzenia dla opiekunów.

(akta kontroli str. 3995)

2.2. W okresie objętym kontrolą w RDLP zapewniono pracownikom możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych w formie: szkoleń, studiów podyplomowych⁹⁵ oraz studiów menedżerskich⁹⁶. Uregulowania dotyczące zasad organizacji i finansowania podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników określone zostały w zarządzeniu nr 86 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 19 września 2003 r. w sprawie prowadzenia działalności szkoleniowej w Lasach Państwowych ze zm. oraz zarządzeniu nr 21/2015 Dyrektora RDLP z 27 maja 2015 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących szkoleń oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników biura oraz kierowników jednostek organizacyjnych RDLP. W latach 2020-2024 pracownikom zapewniono możliwość podnoszenia kwalifikacje zawodowych w zakresie gospodarki finansowej Lasów Państwowych

(akta kontroli str. 3997-4051)

W latach 2020-2024 (I kwartał) pracownicy RDLP uczestniczyli w 154 szkoleniach finansowanych/współfinansowanych przez RDLP, z czego 120 zostało zorganizowanych przez RDLP, a w 34 pracownicy uczestniczyli na indywidualny wniosek. Łącznie w ww. szkoleniach wzięły udział 543 osoby. W przypadku 94 szkoleń 228 pracowników skorzystało z delegacji lub wyjazdów służbowych w celu dojazdu na szkolenia.

Wydatki RDLP w latach 2020-2024 (I kwartał) poniesione z tytułu udziału pracowników w szkoleniach wyniosły 20,5 tys. zł, 26,9 tys. zł, 71,5 tys. zł, 105,1 tys. zł oraz 3,8 tys. zł, przy czym łącznie 28 szkoleń odbyło się bezkosztowo.

(akta kontroli str. 4052-4079)

2.3. W okresie objętym kontrolą pracownicy RDLP uczestniczyli w czterech studiach podyplomowych finansowanych przez RDLP, a łączny koszt poniesiony przez RDLP na ich sfinansowanie wyniósł 21,4 tys. zł.⁹⁷ z tytułu czesnego i 2,0 tys. zł z tytułu przejazdu na uczelnie i noclegów byłego Dyrektora RDLP.

Badanie dokumentacji dot. wszystkich przypadków finansowania studiów podyplomowych wykazało, że:

⁹³ Odwołanie pracownika z 5 lutego 2024 r. od rozwiązania umowy o pracę wraz z roszczeniem wypłaty odszkodowania w wysokości 67,5 tys. zł.

⁹⁴ Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – radca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

⁹⁵ „Audyt wewnętrzny i kontrola zarządcza w jednostkach sektora finansów publicznych” oraz „Zamówienia publiczne”, rozpoczęte w październiku 2019 r. i zakończone w czerwcu 2020 r. i „Zamówienia publiczne” rozpoczęte w 2021 r. i zakończone w 2022 r.

⁹⁶ Jeden pracownik – były Dyrektor RDLP – ukończył studia podyplomowe Executive Master of Business Administration, realizowane przez Collegium Humanum w Warszawie.

⁹⁷ 9,5 tys. zł, 3,8 tys. zł, 4,6 tys. zł odpowiednio studia MBA, „Audyt wewnętrzny i kontrola zarządcza w jednostkach sektora finansów publicznych” oraz „Zamówienia publiczne”, rozpoczęte w październiku 2019 r. i zakończone w czerwcu 2020 r. oraz 3,5 tys. zł studia podyplomowe „Zamówienia publiczne” rozpoczęte w 2021 r. i zakończone w 2022 r.

- środki zostały wydatkowane na podnoszenie kwalifikacji zawodowych niezbędnych do realizacji obowiązków służbowych;
- tematyka studiów miała bezpośredni związek z wykonywaną pracą;
- jednemu pracownikowi podnoszącemu kwalifikacje zawodowe przyznano dodatkowe świadczenia, obejmujące zwrot kosztów podróży oraz noclegu w miejscowości, w której odbywały się zajęcia, w wysokości 2,0 tys. zł;
- pracownicy korzystali w razie potrzeby ze zwolnienia z pracy w celu udziału w zajęciach⁹⁸, natomiast nie korzystali z urlopu szkoleniowego.

(akta kontroli str. 4080-4146)

W wyniku badania pięciu przeprowadzonych szkoleń wewnętrznych⁹⁹, na które poniesiono wydatki w kwocie ogółem 40,0 tys. zł, ustalono, że:

- zakres tematyczny dwóch szkoleń¹⁰⁰ wynikał z zaleceń Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych¹⁰¹;
- pozostałe trzy szkolenia zrealizowano na podstawie Planu Szkoleń Regionalnych, który – jak wyjaśniła kierownik Zespołu ds. Kadr i Szkoleń – opracowywany był na podstawie wniosków własnych kadry kierowniczej jednostek i komórek organizacyjnych nawiązujących do potrzeb wynikających z bieżących zagadnień gospodarczych, zmian w polityce leśnej państwa oraz zmian w zasadach i instrukcjach leśnych, przepisach prawnych oraz innych potrzeb i uwarunkowań, a także wniosków i zaleceń kierownictwa Lasów Państwowych wynikających z porad, spotkań itp.
- przeprowadzenie dwóch¹⁰² z pięciu szkoleń zlecono jednostce Lasów Państwowych – Ośrodkowi Rozwojowo-Wdrożeniowemu Lasów Państwowych, jedno szkolenie¹⁰³ zorganizowała jednostka Lasów Państwowych – Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, a pracownik RDLP uczestniczył w nim na polecenie jednostki nadrzędnej, a pozostałych dwóch przypadkach¹⁰⁴ wyboru podmiotów prowadzących szkolenia dokonano na podstawie przesłanych ofert;
- poniesione koszty szkoleń ujęto w planie finansowo-gospodarczym, a rozliczeń dokonywano na podstawie faktur VAT.

(akta kontroli str. 4147-4252)

2.4. Procedura zakupu usług przez RDLP został uregulowana w zarządzeniach Dyrektora RDLP w sprawie powołanie Komisji do przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane oraz wprowadzenia do stosowania „Regulaminu udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane” oraz „Regulaminu pracy Komisji przetargowej” w biurze RDLP¹⁰⁵.

⁹⁸ W piątki, w celu dojazdu na studia.

⁹⁹ Szkolenia pt.: „Odnowienie naturalne głównych gatunków lasotwórczych drzew w Polsce” 16-17 listopada 2022 r., „Przeciwdziałanie mobbingowi” 13 stycznia 2023 r., „Komunikacja i delegowanie uprawnień” 5 stycznia 2023 r., „Proces kontrolny – wyzwania i problemy” 5-8 września 2023 r., „Cyberbezpieczeństwo dla rzeczników prasowych” 12 grudnia 2023 r.

¹⁰⁰ W zakresie przeciwdziałania mobbingowi oraz komunikacji i delegowania uprawnień

¹⁰¹ Pismo nr GK.101.3.2021 z dnia 1 kwietnia 2021 r.

¹⁰² „Przeciwdziałanie mobbingowi” 13 stycznia 2023 r., „Komunikacja i delegowanie uprawnień” 5 stycznia 2023 r.

¹⁰³ „Proces kontrolny – wyzwania i problemy” 5-8 września 2023 r..

¹⁰⁴ „Odnowienie naturalne głównych gatunków lasotwórczych drzew w Polsce” 16-17 listopada 2022 r. oraz „Cyberbezpieczeństwo dla rzeczników prasowych” 12 grudnia 2023 r.

¹⁰⁵ Zarządzenie nr 4/2017 z 12 stycznia 2017 r. ze zm., nr 1/2021 z 20 stycznia 2021 r., nr 1/2022 z 3 stycznia 2022 r.

(akta kontroli str. 4256-4341)

W latach 2020-2024 (I kwartał) zawarto¹⁰⁶ umowy na zakup usług obcych o wartości odpowiednio 5.123,1 tys. zł brutto¹⁰⁷, 5.986,9 tys. zł brutto¹⁰⁸, 54.527,1 tys. zł brutto¹⁰⁹, 28.694,1 tys. zł brutto¹¹⁰, 15.032,0 tys. zł brutto¹¹¹.

W latach 2020-2024 (I kwartał) RDLP poniosło wydatki na zakup usług obcych w wysokości odpowiednio: 3.507,3 tys. zł, 3.596,9 tys. zł, 4.849,3 tys. zł, 6.722,0 tys. zł oraz 1.537,4 tys. zł, z czego 349,5 tys. zł dotyczyło usług prawnych, 460,5 tys. zł usług marketingowych¹¹², 36,3 tys. zł usług doradztwa związanego z zarządzaniem, 146,5 tys. zł doradztwa finansowo-księgowego.

(akta kontroli str. 4342-4600)

W wyniku badania 18 zamówień na łączną kwotę 939,5 tys. zł brutto, w tym dwóch na obsługę prawną¹¹³, dwóch na usługę doradztwa związanego z zarządzaniem¹¹⁴, 12 na usługę reklamową¹¹⁵ i dwóch na usługę doradztwa finansowo-księgowego¹¹⁶ ustalono, że:

- w 10 przypadkach sporządzono wnioski o wszczęcie postępowania i prawidłowo oszacowano wartość zamówień, a w ośmiu przypadkach – nie sporządzono takiego wniosku, co opisano w pkt 4 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- 14 zamówień udzielono zgodnie z trybem określonym w regulacjach wewnętrznych, a czterech – na przeprowadzenie kampanii informacyjnej – bez zastosowania trybów wskazanych w przepisach wewnętrznych, co opisano w pkt 5 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- dziewięć umów zawarto, pomimo, że ich zakres nie był lub był w niewielkim stopniu związany z gospodarką leśną i nie służył wykonywaniu zadań publicznych Lasów Państwowych, wynikających z przepisów art. 4 ust. 1 i ust. 3 ustawy o lasach, a przed udzieleniem tych zamówień nie przeprowadzano analizy zasadności ich udzielenia, nie określono sposobu weryfikacji przewidzianych do uzyskania efektów oraz zasadności poniesienia przewidywanych wydatków co opisano w pkt 6 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- trzy umowy na obsługę mediów społecznościowych zostały zawarte, pomimo, że pokrywały się z zadaniami pracowników, wynikającymi z zakresu czynności, co opisano w pkt 7 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;

¹⁰⁶ Dane na podstawie SlipWeb- Raporty – Zamówienia publiczne – Realizacja Finansowa – Zestawienia: rejestr umów – wszystkie.

¹⁰⁷ 4.429,9 tys. zł netto.

¹⁰⁸ 5.006,0 tys. zł netto.

¹⁰⁹ 44.599,1 tys. zł netto.

¹¹⁰ 23.549,9 tys. zł netto.

¹¹¹ 12.444,1 tys. zł netto.

¹¹² W tym 290,8 tys. zł dotyczyło wydatków na organizację wydarzeń promocyjno-edukacyjnych organizowanych we współpracy z Centrum Informacji Lasów Państwowych oraz 86,1 tys. zł innych wydarzeń promocyjnych opisanych w pkt 2.8-2.9. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹¹³ Umowy nr DA.0290.2.2022 z 1 stycznia 2023 r. i DA.0290.1.2023 z 6 września 2020 r. na kwotę odpowiednio 75,6 tys. zł oraz 38,0 tys. zł.

¹¹⁴ Umowy nr DA.270.5.2021 z 15 grudnia 2021 oraz DA.270.5.2022 z 25 listopada 2022 r. na kwotę odpowiednio 17,7 tys. zł oraz 23,6 tys. zł brutto.

¹¹⁵ Postępowania nr: DA.0290.3.2023 – na kwotę 92,3 tys. zł brutto, DO.1130.1.2022 – na kwotę 23,2 tys. zł brutto, DO.1130.1.2023 – na kwotę 8,5 tys. zł brutto, DO.1130.16.2022 – na kwotę 21,6 tys. zł brutto, DR.063.1.2023 – na kwotę 110,7 tys. zł brutto, DR.063.3.2021 – na kwotę 101,5 tys. zł brutto, DR.063.1.2020 – na kwotę 57,8 tys. zł brutto, DR.063.1.2021 – na kwotę 86,1 tys. zł brutto, DR.073.12.2023 – na kwotę 5,6 tys. zł brutto, DR.0302.2.2023 – na kwotę 48,0 tys. zł brutto, DR.0302.2.2021 – na kwotę 18,0 tys. zł brutto, DR.0302.02.2020 – na kwotę 175 tys. zł brutto.

¹¹⁶ Umowy nr EK.022.2.2020 z 1 czerwca 2020 r. oraz EK.022.2.2022 z 1 czerwca 2022 r. na kwotę odpowiednio 150,6 tys. zł oraz 123,0 tys. zł brutto. Umowy zostały zawarte na usługę doradztwa podatkowego dla wszystkich jednostek nadzorowanych przez RDLP na podstawie pełnomocnictw udzielonych przez Nadleśniczych i Dyrektora Zakładu Przerobu Drewna.

- w 15 przypadkach zawarto pisemne umowy z wykonawcami, a w pozostałych trzech – nie zawarto takich umów co opisano w pkt 8 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- zamówienia zrealizowano zgodnie z umowami, a płatności za wystawione faktury/rachunki dokonano terminowo.

(akta kontroli str. 4601-5495)

2.5. W latach 2020-2024 (I kwartał) w RDLP nie określono pisemnych zasad korzystania ze środków z funduszu reprezentacyjnego, tj. kosztów ponoszonych w celu wykreowania i utrwalenia pozytywnego wizerunku RDLP wobec innych podmiotów, gdyż – jak wyjaśniła Naczelnik Wydziału Organizacji i Funkcji Społecznych Lasu – przepisy prawa nie wymagały tego rodzaju regulacji.

Wysokość wydatków na cele reprezentacyjne wyniosła 44,1 tys. zł, 79,0 tys. zł, 80,2 tys. zł, 88,4 tys. zł oraz 8,3 tys. zł, co stanowiło 0,4%, 0,6%, 0,5%, 0,6%, 0,3% wydatków ogółem.

Poniesione wydatki dotyczyły w szczególności kosztów:

- związanych z przyjmowaniem i utrzymaniem delegacji kontrahentów krajowych i zagranicznych, jak też kosztów uczestnictwa RDLP w przyjęciach i imprezach organizowanych na rzecz tych delegacji (np. koszty hotelu, przejazdów itp.);
- poczęstunku gości, uczestników spotkań, konferencji, posiedzeń, kosztów poczęstunków z okazji świąt, wręczania nagród i odznaczeń okolicznościowych;
- imprez artystycznych, zakupu kwiatów wręczanych i użytych do dekoracji;
- usług gastronomicznych, zakupu żywności oraz napojów.

(akta kontroli str. 5496-5425, 6387-6389)

W wyniku badania czterech wydatków¹¹⁷ poniesione przez RDLP na łączną kwotę 44,2 tys. zł ustalono, że:

- zakupów dokonano zgodnie z trybem określonym w regulacjach wewnętrznych – tzn. poprzez bezpośrednie dokonanie zakupu lub na podstawie pisemnego zamówienia;
- rogi zakupiono na potrzeby Reprezentacyjnego Zespołu Sygnalistów Myśliwskich „Jantar”¹¹⁸;
- różę z bursztynu oraz krzyż jubileuszowy przekazano Zakonowi Paulinów na Jasnej Górze w związku z Ogólnopolskim Pielgrzymkami Leśników, co opisano w pkt 9 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- zakupu dwóch namiotów z logo RDLP o wymiarach 3x3 m oraz 3x6 m wraz z wyposażeniem dokonano na potrzeby udziału w wydarzeniach o charakterze promocyjnym, edukacyjnym oraz wydarzeniach własnych;
- zakupu różny z bursztynu oraz krzyża jubileuszowego dokonał były Dyrektor RDLP bezpośrednio w sklepie, a w pozostałych przypadkach nie zawarto pisemnych umów z wykonawcami, co opisano w pkt 8 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- płatności za wystawione faktury dokonano terminowo.

¹¹⁷ Na zakup instrumentów muzycznych – rogów w 2020 r., różę z bursztynu w 2021 r., krzyża jubileuszowego w 2022 r. oraz namiotu wystawniczego w 2023 r.

¹¹⁸ Powołanie zarządzeniem nr 23 Dyrektora RDLP z dnia 14 czerwca 2019 r.

(akta kontroli str. 5426-5493, 6408-6420)

2.6. W RDLP w latach 2020-2024 (I kwartał) nie organizowano ani nie współfinansowano żadnych uroczystości patriotycznych lub religijnych, przy czym w tego typu wydarzeniach uczestniczył poczet sztandarowy RDLP wraz z asystą honorową składającą się z pracowników nadleśnictw, a także pracownicy RDLP na zaproszenie innych podmiotów lub Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

W latach 2020-2023 RDLP poniosło koszty w łącznej wysokości 6,1 tys. zł¹¹⁹ z tytułu uczestnictwa pracowników RDLP w 19 uroczystościach patriotycznych i religijnych organizowanych przez inne podmioty lub Dyrekcję Generalną Lasów Państwowych, tj. czterokrotnie w naradzie z okazji pielgrzymki na Jasną Górę, sześciokrotnie w asyście honorowej podczas mszy świętej, trzykrotnie w asyście honorowej podczas pogrzebów, asyście honorowej obchodów Dnia Leśnika, obchodach Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych, 78. Rocznicy Wybuchu Powstania Warszawskiego, asysty honorowej podczas odsłonięcia tablicy żołnierzy Armii Krajowej, Centralnego Obchodu Dnia Leśnika oraz nadania sztandaru Lasów Państwowych. Dwie z tych uroczystości odbyły się w niedzielę, sześć – w sobotę, a pozostałe 11 w inne dni tygodnia.

RDLP pokrywało koszty dojazdu, zakwaterowania oraz wyżywienia pracowników i przypadku dwóch uroczystości delegowano pracowników do pracy w niedzielę, co opisano w pkt 10 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”

(akta kontroli str. 5494-5803)

W kontrolowanym okresie wydatki na uczestnictwo pracowników RDLP w uroczystościach religijnych lub patriotycznych nie były współfinansowane ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, a Regulamin tego funduszu nie zawierał takich zapisów¹²⁰.

(akta kontroli str. 5804-5895)

2.7. RDLP w latach 2020-2024 (I kwartał) nie przekazywano darowizn na cele społecznie użyteczne.

(akta kontroli str. 5890-5895)

Zgodnie z pismem Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych nr ZI.771.53.2020 z 29 maja 2020 r. RDLP do końca każdego miesiąca przysyłało do Dyrekcji – na podstawie wniosków otrzymanych z podległych nadleśnictw – zestawienie zaplanowanych przez nadleśnictwo wpłat powyżej 3,0 tys. zł na cele społecznie użyteczne. Zgodnie z ww. pismem udzielanie przez nadleśnictwa wsparcia finansowego powyżej 3,0 tys. zł wymagało uzyskania wcześniejszej akceptacji Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. W latach 2020-2024 (I kwartał) za pośrednictwem RDLP podległe nadleśnictwa wnioskowały do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych o wyrażenie zgody na przekazanie kwoty 740,4 tys. zł na cele społecznie użyteczne, z czego:\

- 240,0 tys. zł na rzecz jednostek straży pożarnej;
- 109,4 tys. zł na rzecz kościołów i organizacji związanych z kościołami;
- 20,0 tys. zł na rzecz jednostek policji;
- 105,0 tys. zł na rzecz fundacji i stowarzyszeń;

¹¹⁹ Bez uwzględnienia kosztów paliwa w związku z używaniem samochodu służbowego.

¹²⁰ Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, wprowadzony Zarządzeniem nr 4/2019, 14/2020, oraz 21/2021 Dyrektora RDLP.

- 150,0 tys. zł na rzecz leśników zaangażowanych w walkę o niepodległą Ukrainę;
- 80,0 tys. zł na rzecz szpitali;
- 36,0 tys. zł na rzecz innych jednostek.

(akta kontroli str. 5900-5915)

2.8. W latach 2020-2024 (I kwartał) RDLP zorganizowało lub brało udział w 26 wydarzeniach promocyjnych lub promocyjno-edukacyjnych, w tym czterech w ramach porozumień z CILP, za wykonanie których RDLP otrzymała z CILP kwotę 374,6 tys. zł brutto.

RDLP poniosła koszty związane z realizacją 10 wydarzeń promocyjnych w wysokości 607,4 tys. zł¹²¹, a w 16 przypadkach koszty zostały poniesione jedynie przez nadleśnictwa podległe RDLP.

Spośród tych wydarzeń 16 miało charakter cykliczny (tj. organizacja strefy „TU JEST LAS” podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego w Gdańsku, „Choinka dla życia”, „Dobre z Lasu”, #sadzimy, #Łączą nad drzewa, „Drzewko za surowce wtórne”). W pozostałych dziesięciu przypadkach udział RDLP w wydarzeniach miał pojedynczy charakter, tj. promocja Lasów Państwowych w Tygodniu „Sieci” w 2022 r., promocja Lasów Państwowych w mediach lokalnych w 2022 r., stoisko „Las Energii” podczas zawodów triathlonowych Lotto Challenge 18-20 czerwca 2021 r., zawody rowerkowe w 2023 r., Galowy Koncert Noworoczny w 2022 r., „Lato temu w Brzeźnie” w 2022 r., „Trening siatkarski w Marcinem Możdżonkiem w lesie” w 2022 r., „Zdrowe życie” pod patronatem Agaty Kornhauser-Dudy, „Muzyczne Lato z Radiem Gdańsk” w 2023 r. oraz „Piknik z Kopernikiem” w 2023 r.

(akta kontroli str. 5495-5496, 5916-5919)

2.9. Szczegółowym badaniem objęto organizację ośmiu wydarzeń promocyjno-edukacyjnych, na które wydatki poniosło RDLP, w tym:

- cztery wydarzenia zorganizowane na podstawie porozumień zawartych z CILP w 2022 r., tj. dwukrotnie – promocje Lasów Państwowych w mediach, udział w akcjach „Choinka dla życia” oraz „Dobre z Lasu”;
- 1) inicjatorem organizacji powyższych wydarzeń było RDLP – w zakresie promocji Lasów Państwowych w Tygodniku „Sieci” oraz organizacji wydarzenia „Dobre z Lasu”, CILP – w zakresie promocji Lasów Państwowych w mediach oraz Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych – zakresie akcji „Choinka dla życia”;
- 2) w przypadku zakupu usług publikacji materiałów prasowych w 2022 r. w ramach porozumień z CILP, nie oszacowano łącznej wartości zamówień, pomimo, że zakres usług spełniał przesłankę tożsamości czasowej i przedmiotowej, co opisano w pkt 11 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- 3) RDLP na organizację ww. wydarzeń poniosła koszty w wysokości odpowiednio: 129,2 tys. zł, 136,5 tys. zł, 10,2 tys. zł, 88,2 tys. zł, które zostały refinansowane przez CILP na podstawie faktur wystawionych przez RDLP;
- 4) w wyniku analizy dokumentacji rozliczeniowej z CILP¹²² na łączną kwotę 374,6 tys. zł brutto stwierdzono, że należności na kwotę 10,2 tys. zł wynikające z dwóch faktur VAT¹²³ zostały uregulowane w terminie określonym

¹²¹ W tym trzy wydarzenia zorganizowane wspólnie z nadleśnictwami – Galowy Koncert Noworoczny w 2022 r. (koszt RDLP 8,6 tys. zł), stoisko „Las Energii” podczas zawodów triathlonowych Lotto Challenge 18-20 czerwca 2021 r. (koszt RDLP 0,5 tys. zł) oraz „Drzewko za surowce wtórne” (koszt RDLP 0,5 tys. zł).

¹²² Faktury VAT wystawione przez RDLP oraz saldo obrotów konta 20002963 Centrum Informacyjne Lasów Państwowych.

¹²³ Faktura nr 221210047 z 28 grudnia 2022 r. oraz nr 221210048 z 29 grudnia 2022 r.

w porozumieniu (tj. 21 dni od daty otrzymania faktury VAT). Pozostałe środki w wysokości 364,4 tys. zł wynikające z trzech faktur VAT¹²⁴ zostały przekazane przez CILP nieterminowo, tj. od pięciu do 33 dni po upływie obowiązującego terminu;

- 5) przedmiotem wszystkich zawartych porozumień z CILP była w dwóch przypadkach promocja Lasów Państwowych wyrażona poprzez publikację materiałów prasowych oraz w jednym przypadku – promocja Lasów Państwowych i produktów pochodzenia leśnego Dobre z Lasu podczas wydarzenia „Do nasadzenia”;
 - 6) w ramach dwóch wydarzeń dotyczących promocji Lasów Państwowych w mediach: opublikowano cztery artykuły w Tygodniku „Sieci” – „Leśnicy ratują pszczoły”, „Ekoterrorysty są już w Polsce”, „Ekoterroryzm w polskich lasach”, „Posadźmy drzewa z prezydentem i leśnikami”, opublikowano w „Gazecie Gdańskiej” dwa artykuły – „Pomoc od polskich leśników dla leśników z Ukrainy”, „Drzewa łączą Polaków”, życzeń świąteczne oraz organizowano wspólnie konkurs fotograficzny „Z miłości do lasu”, opublikowano osiem artykułów w Dzienniku Bałtyckim – „Koła Gospodyń Wiejskich promują zdrową żywność z polskich lasów”, „Dzikie owady zapylające to jedna z zagrożonych obecnie grup zwierząt”, „Turystyka letnia w Nadleśnictwie Elbląg”, „Mała retencja wodna”, „Las to nie wysypisko”, „Niezwykłe nasadzenie w Nadleśnictwie Lipusz”, „Las-człowiek-drewno/Leśnictwo w lasach Wejherowskich”, „Mieszkańcy oddawali krew, a w podziękowaniu dostawali choinki”;
 - 7) w ramach akcji „Dobre z Lasu” reklamowano produkty pochodzenia leśnego podczas imprezy „Do nasadzenia”, która odbyła się 23 kwietnia 2022 r. na terenie Nadleśnictwa Lipusz, a poniesione przez RDLP wydatki dotyczyły usługi cateringowej¹²⁵ i organizacji eventu promującego markę „Dobre z Lasu”¹²⁶;
 - 8) w ramach akcji „Choinka dla życia” przekazywano choinki o wartości 10,2 tys. zł brutto w ramach wsparcia Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa;
- cztery wydarzenia zorganizowane przez RDLP, tj. organizacja strefy „TU JEST LAS”, podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego w Gdańsku w 2021, 2022 i 2023 r. oraz Galowy Koncert Noworoczny, zorganizowany w 2022 r.:
- 1) na organizację strefy „TU JEST LAS” podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego w Gdańsku RDLP poniosło koszty w wysokości odpowiednio 70,9 tys. zł, 66,0 tys. zł oraz 96,8 tys. zł brutto, dotyczące m.in. zakupu miejsca na Jarmarku, dekoracji świątecznych (bombek, zawieszek itp.), materiałów reklamowych (m.in. słodczy, pluszaków, choinek), prezentacji z żywymi ptakami
 - 2) w związku z organizacją Galowego Koncertu Noworocznego RDLP zawarła umowę na kwotę 64,0 tys. zł brutto, która finansowana była przez RDLP i 15 podległych nadleśnictw¹²⁷;
- badane wydarzenia promocyjne nie były związane z gospodarką leśną i nie przeprowadzano analizy zasadności organizacji tych wydarzeń, nie określono

¹²⁴ Faktura nr 220410070 z 30 kwietnia 2022 r., nr 221010041 z 17 października 2022 r. oraz nr 221210049 29 grudnia 2022 r.

¹²⁵ Faktura nr 47/2022 z 23 kwietnia 2022 r. na kwotę 75,9 tys. zł brutto.

¹²⁶ Faktura 01/05/2022 z 23 kwietnia 2022 r. na kwotę 12,3 tys. zł brutto.

¹²⁷ RDLP poniosło wydatki w wysokości 8,6 tys. zł, a nadleśnictwa – 55,4 tys. zł.

sposobu weryfikacji przewidzianych do uzyskania efektów oraz zasadności poniesienia przewidywanych wydatków, co opisano w pkt 12 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;

- zobowiązania wynikające z realizacji wydarzeń objętych badaniem wobec wykonawców zostały uregulowane przez RDLP terminowo i we właściwych kwotach.

(akta kontroli str. 5920-6343, 6403-6521)

2.10. W RDLP w latach 2020-2024 (I kwartał) nie poniesiono wydatków na wsparcie finansowe kościołów lub innych związków wyznaniowych, jak również organizacji związanych z kościołami albo innymi związkami wyznaniowymi.

W kontrolowanym okresie RDLP przekazało na rzecz Zakonu Paulinów na Jasnej Górze róże srebrno-bursztynową oraz krzyż jubileuszowy o łącznej wartości 7,4 tys. zł. Wydatki na zakup ww. przedmiotów opisano w pkt 2.5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 6385-6391)

2.11. W latach 2020-2024 (I kwartał) RDLP nie ponosiła wydatków na usługi zewnętrzne realizowane przez osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych oraz organizacje związane z kościołami i związkami wyznaniowymi.

(akta kontroli str. 6385-6389)

2.12. W okresie objętym kontrolą w RDLP nie przekazywano nieruchomości w użytkowanie wieczyste kościołom lub związkom wyznaniowym albo osobom prawnym związanym z kościołami/związkami wyznaniowymi w trybie art. 38d ustawy o lasach.

(akta kontroli str. 6385-6390)

2.13. W okresie objętym kontrolą w RDLP nie dokonywano zamiany nieruchomości z kościołami lub związkami wyznaniowymi albo osobami prawnymi związanym z kościołami/związkami wyznaniowymi w trybie art. 38e ustawy o lasach.

(akta kontroli str. 6385-6390)

2.14. W RDLP w latach 2020-2024 (I kwartał) nie zatrudniano osób duchownych/osób zakonnych, przy czym poniesiono wydatki w wysokości 29,4 tys. zł w związku z funkcjonowaniem w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe Zespołu Duszpasterskiego, co opisano w pkt 13 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 6392-6396)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku trzech umów zlecenia¹²⁸, zawartych z dwoma pracownikami RDLP na wspomaganie użytkowników biura RDLP oraz jednostek nadzorowanych w procesie wdrażania i eksploatacji SILP, zakres zlecenia dotyczył zadań określonych w zakresach obowiązków tych pracowników, co było niezgodne z art. 22 § 1¹ w związku z art. 22 § 1 Kodeksu pracy stanowiącym, że zatrudnienie w warunkach określonych w umowie o pracę jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawieranej umowy. W zakresie obowiązków:

¹²⁸ Nr DO.1130.6.2020 z 31 sierpnia 2020 r., DO.1130.5.2020 z 26 sierpnia 2020 r. oraz DO.1130.3.2019 z 22 stycznia 2019 r.

- starszego specjalisty Służby Leśnej ds. gospodarki drewnem w Wydziale Gospodarki Drewnem z 31 stycznia 2018 r. wskazano, że do jego obowiązków należy pełnienie funkcji nauczyciela SILP – umowy zlecenia z ww. pracownikiem zawarto 22 stycznia 2019 r. oraz 26 sierpnia 2020 r.;
- głównego specjalisty Służby Leśnej ds. infrastruktury z 3 lipca 2020 r. wskazano, że do jego obowiązków należy koordynacja, prowadzenie doradztwa w zakresie podsystemu infrastruktura w SILP, oraz pełnienie obowiązków instruktora SILP w zakresie modułu infrastruktura dla biura RDLP i wszystkich jednostek RDLP – umowę zlecenia z ww. pracownikiem zawarto 31 sierpnia 2020 r.

Z tytułu ww. umów poniesiono wydatki w latach 2020-2022 w wysokości odpowiednio: 9,5 tys. zł, 14,9 tys. zł oraz 2,1 tys. zł.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśniła, że wskazanie w zakresie czynności pełnienia obowiązków instruktora SILP wynika z omyłkowego zapisu.

Były Dyrektor RDLP zeznał, że w jego ocenie racjonalnie było dać pracownikom możliwość zarobienia pieniędzy, niż zatrudniać dodatkowych ludzi. Wskazał ponadto, że pracownicy, którym zlecono ww. usługi byli to pracownicy z wieloletnim doświadczeniem, doceniani i nagradzani, a każdorazowo przez zawarciem umów uzyskiwał opinię wydziałów merytorycznych.

(akta kontroli str. 3657-3677, 3691-3707, 3852-3930, 6829-6840)

NIK zauważa, że zakresy obowiązków zostały przyjęte wcześniej niż podpisano umowy zlecenia, a wskazany w nich zakres został przyjęty do realizacji przez pracownika i zatwierdzony przez Dyrektora nadzorującego dany pion.

2. Wyplacono wynagrodzenie w 2022 r. w wysokości 6,0 tys. zł jednemu pracownikowi z tytułu realizacji dwóch umowy zlecenia¹²⁹, pomimo że pracownik ten, w okresie obowiązywania umów, nie zrealizował przedmiotu tej umowy, tj. przeprowadzenia szkoleń.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych, będąca w tym czasie Głównym Księgowym, wyjaśniła, że wynagrodzenie wypłacane było na podstawie przedłożonych przez pracownika rachunków, które były potwierdzeniem wykonania umowy i jednocześnie stanowiły podstawę do wypłaty wynagrodzenia.

Były Dyrektor RDLP zeznał, że zawarcie ww. umów rekomendowała mu Główna Księgowa. Ponadto wskazał, że nie pilnował ile czasu pracownik poświęca na realizację umów – jeżeli przedłożył rachunki to były one płacone.

(akta kontroli str. 3708-3713, 3841-3851)

W ocenie NIK ww. wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Wynagrodzenie powinno być wypłacane za realizację przedmiotu zamówienia, a rzetelność działania wymagała weryfikacji czy przedmiot umowy został prawidłowo zrealizowany przez wykonawcę.

3. W przypadku ośmiu zamówień¹³⁰ na łączną kwotę 415,0 tys. zł brutto nie sporządzono wniosków o wszczęcie postępowania, o których mowa w § 12 ust. 1 regulaminu udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane w biurze RDLP, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 4/2017 z 12 stycznia 2017 r., § 11 ust. 1 regulaminu, stanowiącego załącznik do

¹²⁹ Nr DO.1130.9.2022 z 1 kwietnia 2022 r. oraz DO.1130.13.2022

¹³⁰ Zamówienia nr DO.1130.1.2022 z 20 stycznia 2022 r., DO.1130.1.2023 z 29 września 2023 r., DO.1130.16.2022 z 2 stycznia 2023 r., DR.063.1.2023 z 23 stycznia 2023 r., DR.063.3.2021 z 4 lutego 2022 r., DR.063.1.2020 z 1 marca 2020 r. oraz DR.063.1.2021 z 10 lutego 2021 r. oraz DR.073.12.2023 z 22 czerwca 2023 r.,

zarządzenia nr 1/2021 z 20 stycznia 2021 r. oraz § 11 ust. 2 regulaminu stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 1/2022 z 3 stycznia 2022 r. w sprawie powołania Komisji do przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane oraz wprowadzenia do stosowania „Regulaminu udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane” oraz „Regulaminu pracy Komisji przetargowej” w biurze RDPL.

Kierownik Zespołu ds. Kadr i Szkoleń – w odniesieniu do umów na obsługę mediów społecznościowych – wyjaśniła, że nadzorowana przez nią komórka nie była merytorycznie odpowiedzialna za zlecenie usług w tym zakresie, a kompetencje te należały do Rzecznika Prasowego RDLP[...] ¹³¹. Ponadto wskazała, że wyboru wykonawcy do realizacji tych umów dokonał były Dyrektor RDLP – ona otrzymała od byłego Dyrektora RDLP polecenie przygotowania wzoru umowy.

Rzecznik Prasowy wyjaśnił, że nie zna przyczyn braku ww. dokumentacji – jako pracownik zatrudniony od 25 stycznia 2024 r. nie był uczestnikiem sporządzania dokumentacji dotyczącej wymienionych spraw, a osoba wytwarzająca ww. dokumentację [...] ¹³².

Były Dyrektor RDLP zeznając w charakterze świadka, nie wskazał przyczyn niesporządzenia wniosków o wszczęcie postępowania.

(akta kontroli str. 4147-4252, 4635-4742, 4880-4987, 6403-6521, 6829-6840)

4. Czterech zamówień ¹³³ na łączną kwotę 356,1 tys. zł brutto ¹³⁴ na przeprowadzenie kampanii informacyjnych udzielono bez zastosowania trybów wymaganych w procedurach wewnętrznych.

I tak, zgodnie z § 14 ust. 1 i 2 regulaminu udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane w biurze RDLP, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 4/2017 z 12 stycznia 2017 r. dla zamówień powyżej 10,0 tys. zł należało zastosować uproszczony wybór ofert lub uproszczone zapytanie o cenę, opisane w § 16 i 17 ww. regulaminu ¹³⁵. Zgodnie z § 13 ust. 1 i 2 regulaminu stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 1/2021 z 20 stycznia 2021 r. dla zamówień powyżej 45,0 tys. zł należało zastosować uproszczony wybór ofert lub zapytanie ofertowe, opisane w § 15 i 16 ww. regulaminu ¹³⁶. Zgodnie § 13 ust. 2 regulaminu stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 1/2022 z 3 stycznia 2022 r. dla zamówień powyżej 50,0 tys. zł netto należało zastosować zapytanie ofertowe opisane w § 15 ww. regulaminu ¹³⁷.

Wszystkie ww. zamówienia udzielone zostały Telewizji Polskiej S.A. Oddział Terenowy w Gdańsku, bez udokumentowanego przeprowadzenia rozeznania rynku i sposobu wyboru wykonawcy.

Rzecznik Prasowy RDLP wyjaśnił, że nie zna przyczyn braku ww. dokumentacji - jako pracownik zatrudniony od 25 stycznia 2024 r. nie był uczestnikiem

¹³¹ Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

¹³² Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

¹³³ Nr DR.063.1.2023, DR.063.3.2021, DR.063.1.2021, DR.063.1.2020.

¹³⁴ W wyniku realizacji tych zamówień wydatki zostały poniesione jedynie przez nadleśnictwa podległe RDLP.

¹³⁵ Obowiązywało dla zamówień nr: DR.063.1.2020 i DR.063.1.2021.

¹³⁶ Obowiązywało dla zamówienia nr DR.063.3.2021.

¹³⁷ Obowiązywało dla zamówienia nr DR.063.1.2023.

sporządzania dokumentacji dotyczącej wymienionych spraw, a osoba wytwarzająca ww. dokumentację [...]”¹³⁸.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśniła, że analiza dokumentacji nie pozwoliła jej na ustalenie jednoznacznych przyczyn odstąpienia od procedur wewnętrznych. Dokumentacja nie zawierała szczegółowych informacji wyjaśniających powody podjęcia takich decyzji.

Były Dyrektor, udzielający ww. zamówień, zeznał, że umowy te były realizowane w jednostkach terenowych – kierownicy nadleśnictw udzielili upoważnienia do zawarcia umów Dyrektorowi RDLP, który koordynował ten proces, za pośrednictwem właściwych wydziałów merytorycznych. Ponadto zeznał, że rekomendowano mu wybór TVP – wydawało mu się, że najwłaściwszym było udzielenie zamówienia podmiotom publicznym z wieloletnim doświadczeniem.

(akta kontroli str. 4147-4252, 4635-4742, 6403-6521, 6829-6840)

NIK wskazuje, że ww. zamówień udzieliła RDLP, podpisując z wykonawcą stosowane umowy. Zatem to RDLP odpowiedzialna była za prawidłowość procesu udzielenia tych zamówień.

5. Udzielono dziewięciu zamówień¹³⁹ o łącznej wartości 537,4 tys. zł brutto, pomimo, że ich zakres nie był lub był w niewielkim stopniu związany z gospodarką leśną i nie służył wykonywaniu zadań publicznych Lasów Państwowych. Gospodarka leśna, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach obejmuje działalność leśną w zakresie: 1/ urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, 2/ utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, 3/ gospodarowania zwierzyną, 4/ pozyskiwania (poza skupem) drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego i sprzedaży tych produktów, 5/ realizacji pozaprodukcyjnych funkcji lasu (tj. funkcji ekologicznych/ochronnych, społecznych). Stosowanie zaś do postanowień art. 4 ust. 1 i 3 ww. ustawy, lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, które w ramach sprawowanego zarządu prowadzi gospodarkę leśną, gospodaruje gruntami i innymi nieruchomościami, a także prowadzi ewidencję majątku Skarbu Państwa oraz ustala jego wartość.

Zamówienia te dotyczyły:

- usługi sponsorskiej na Altanę Leśną podczas Iluminacji Miejskich w Gdańsku¹⁴⁰;
- przeprowadzenia czterech kampanii informacyjnych, tj. wyemitowanie 10 odcinków audycji „Tajemnice Pomorskich Lasów”¹⁴¹, 14 odcinków audycji „Drzewa pomorskich lasów”¹⁴², 15 odcinków audycji „Ludzie lasu”¹⁴³ oraz 15 odcinków audycji „Woda i las wokół nas”¹⁴⁴;
- publikacji materiałów prasowych w:

¹³⁸ Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

¹³⁹ DA.0290.3.2022 – 92,3 tys. zł brutto, DR.063.1.2023 – 110,7 tys. zł brutto, DR.063.3.2021 – 101,5 tys. zł brutto, DR.063.1.2020 – 57,8 tys. zł brutto, DR.063.1.2021 – 86,1 tys. zł brutto, DR.073.12.2023 – 5,6 tys. zł brutto, DR.0302.2.2023 – 48,0 tys. zł brutto, DR.0302.2.2021 – 18,0 tys. zł brutto, DR.0302.02.2020 – 17,5 tys. zł brutto..

¹⁴⁰ Umowa DA.0290.3.2022 z 18 listopada 2022 r.

¹⁴¹ Umowa nr: DR.063.1.2020 z 1 marca 2020 r.

¹⁴² Umowa nr DR.063.1.2021 z 10 lutego 2021 r.

¹⁴³ Umowa nr DR.063.3.2021 z 4 lutego 2022 r.

¹⁴⁴ Umowa nr DR.063.1.2023 z 23 stycznia 2023 r.

- 1) 2020 r. dotyczących artykułów sponsorowanych „Wspólnych działań ekologicznych Lasów Państwowych i Polskich Linii Lotniczych LOT”, „Program ochrony pszczół w gdańskich lasach”, „Pomorskie w krajowej czołówce pod względem powierzchni lasów”, „Polityka ekologiczna państwa 2030”, publikacji relacji z uroczystości sadzenia lasu z udziałem pary prezydenckiej, reklam, materiałów public relations¹⁴⁵;
 - 2) 2021 r. dotyczących artykułów sponsorowanych „Jak zwierzęta radzą sobie w zimie”, „Apel w sprawie strategii na rzecz bioróżnorodności 2030: „Leśnicy i strażacy apelują o niewypalanie traw”, „Polska gospodarka i nauka”, reklam z serii „Dla ludzi, dla lasu”¹⁴⁶;
 - 3) 2023 r. dotyczących artykułów sponsorowanych „Podsumowanie projektów retencyjnych Lasów Państwowych”, „Jaka była rola lasów i gospodarki wobec odradzającej się Polski?”, „Gospodarka leśna w lasach Trójmiejskich”, „Projekt rezerwatu „Lasy Sopockie” – wbrew potrzebom społecznym?”, „Odkrywamy tajemnice pomorskich lasów”, „Lasy Państwowe kontynuują współpracę z ZHP”, wykonania reklamy w kalendarzu strażackim¹⁴⁷;
- usługi promocyjnej i reklamowej podczas imprezy pod nazwą „Letnia Akademia Schumana” w 2023 r.¹⁴⁸

Ponadto przed udzieleniem tych zamówień nie przeprowadzono analizy zasadności ich udzielenia, nie określono sposobu weryfikacji przewidzianych do uzyskania efektów oraz zasadności poniesienia przewidywanych wydatków

Udzielenie ww. zamówień było – w ocenie NIK – niezasadne i niecelowe.

W sprawie powiązania ww. zamówień z gospodarką leśną Lasów Państwowych Rzecznik Prasowy RDLP wyjaśnił, że po zapoznaniu się z dokumentacją dotyczącą ww. zamówień stwierdził, że tematyka jest w niewielkim stopniu związana z gospodarką leśną. Ponadto wyjaśnił, że w brak jest dokumentacji dotyczące określenia potrzeb upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy dotyczące prowadzonej przez Lasy Państwowe gospodarki leśnej, a także oceny, czy i w jaki sposób poniesione koszty przyczyniły się do uzyskania zakładanych rezultatów. Wskazał ponadto, że nie zna przyczyn braku ww. dokumentacji – jako pracownik zatrudniony od 25 stycznia 2024 r. nie był uczestnikiem jej sporządzania, a osoba wytwarzająca ww. dokumentację [...] ¹⁴⁹.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych, w odniesieniu do umowy DA.0290.3.2022 na ustawienie Altany Lasy Państwowe podczas Iluminacji Miejskich, wyjaśniła, że Lasy Państwowe, jako zarządca polskich lasów, poprzez swoje logo i obecność w przestrzeniach publicznych, promowały swoją misję, wizerunek instytucji dbającej o zasoby naturalnej i edukującej społeczeństwa na temat zrównoważonego zarządzania lasami. Wskazała, że świąteczny czas sprzyjał budowaniu pozytywnych skojarzeń z marką, ponieważ odbiorcy kojarzyli Lasy Państwowe z naturalności, tradycją i ekologią, które są wartościami bliskimi świątecznym zwyczajom.

¹⁴⁵ Zamówienie nr DR.0302.02.2020.

¹⁴⁶ Zamówienie nr DR.0302.2.2021.

¹⁴⁷ Zamówienie nr DR.0302.2.2023.

¹⁴⁸ Umowa nr DR.073.12.2023 z 22 czerwca 2023 r.

¹⁴⁹ Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

Były Dyrektor RDLP, udzielający ww. zamówień, zeznał, że zakres tych zadań – w jego ocenie – wpisywał się w zadania gospodarki leśnej. Altana Leśna, jak zeznał, miała bardzo szeroki zasięg medialny, a budżetowo i organizacyjnie jej efekt marketingowy był nieoceniony. Ponadto zeznał, że każda kampania informacyjna i artykuły prasowe, zlecane przez RDLP, wpisywały się m.in. w kształtowanie pozytywnego wizerunku Lasów Państwowych, promocję zrównoważonej gospodarki leśnej, edukację, kształtowanie polityki ekologicznej państwa oraz dbałości o środowisko. Ponadto zeznał, że przed udzieleniem zamówień analizował kwestie zasadności ich udzielenia. W jego ocenie były to dobrze wydane pieniądze.

(akta kontroli str. 4580-4987, 6397-6521, 6829-6840)

6. Zawarto trzy umowy o świadczenie usług¹⁵⁰, na obsługę mediów społecznościowych oraz uczestnictwo w imprezach okolicznościowych w celu wykonania dokumentacji fotograficznej oraz przygotowania postu, pomimo, że zakresy tych usług te pokrywały się z zadaniami pracownika RDLP, wynikającymi z zakresu czynności. Zgodnie z zakresami czynności głównego specjalisty Służby Leśnej ds. Promocji i Mediów – Rzecznika Prasowego¹⁵¹ do jego obowiązków należało m.in. informowanie mediów oraz poprzez media o działalności RDLP z wykorzystaniem dostępnych środków komunikacji, w tym mediów elektronicznych (strona www RDLP) oraz kanałów społecznościowych.

Poniesione tytułu realizacji ww. umów wydatki wyniosły łącznie 53,3 tys. zł¹⁵². W ocenie NIK było to działaniem niecelowym i niegospodarnym.

Kierownik Zespołu ds. Kadr i Szkoleń wyjaśniła, że nadzorowana przez nią komórka nie była merytorycznie odpowiedzialna za zlecenie usług w tym zakresie, a kompetencje te należały do Rzecznika Prasowego RDLP [...] ¹⁵³. Ponadto wskazała, że wyboru wykonawcy do realizacji tych umów dokonał były Dyrektor RDLP – ona otrzymała od byłego Dyrektora RDLP polecenie przygotowania wzoru umowy.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśniła, że ówczesny Dyrektor RDLP argumentował konieczność zawarcia ww. umów zbytnim obciążeniem obowiązkami służbowymi głównego specjalisty Służby Leśnej ds. Promocji i Mediów – Rzecznika Prasowego, który nie był w stanie w sposób zadawalający wykonać zadań z zakresu obsługi mediów społecznościowych oraz uczestniczenia w imprezach.

Były Dyrektor RDLP, zawierający ww. umowy, zeznał, że osoba, której zlecono ww. usługi była biegła w obsłudze mediów społecznościowych i za niewielkie pieniądze realizowała tą usługę. Ponadto zeznał, że Rzecznik Prasowy miał dużo obowiązków, a za tak niewielkie pieniądze nie byłby w stanie zatrudnić dodatkowego pracownika.

(akta kontroli str. 4898-4987, 6397-6521, 6829-6840)

W ocenie NIK ww. wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Udzielania zamówień na usługi, których zakresy pokrywała się z zadaniami pracowników, wynikającymi z zakresu czynności jest działaniem niecelowym i niegospodarnym,

¹⁵⁰ Nr DO.1130.1.2022 z 20 stycznia 2022 r., DO.1130.16.2022 z 2 stycznia 2023 r., DO.1130.1.2023 z 29 września 2023 r. (umowa została wypowiedziana przez RDLP 22 stycznia 2024 r.)

¹⁵¹ Zakres czynności pracownika z 29 stycznia 2021 r., 23 sierpnia 2021 r., 19 stycznia 2022 r. oraz 14 kwietnia 2022 r.

¹⁵² 23,2 tys. zł w 2022 r., 29,3 tys. zł w 2023 r. oraz 0,9 tys. zł w I kwartale 2024 r.

¹⁵³ Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

a ustanowiony przez Dyrektora system delegowania zadań powinien zapobiegać takim przypadkom.

7. Przy dokonywaniu trzech zamówień na zakup usług reklamowych dotyczących publikacji materiałów prasowych¹⁵⁴ i dwóch zamówień na zakupy reprezentacyjne¹⁵⁵ nie zawarto pisemnych umów, określających jednoznacznie zakres wzajemnych świadczeń stron, jak też zabezpieczających interesy RDLP w przypadku braku lub nieprawidłowej realizacji umowy przez wykonawcę.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśniła, że dostępność usługodawców świadczących usługi produkcji filmowej, radiowej, telewizyjnej i publikacji była ograniczona i dlatego też zlecano wykonanie usług w formie zamówienia bezpośredniego. W odniesieniu do zakupu namiotów i rogów myśliwskich wyjaśniła, że płatność nastąpiła po dostarczeniu towaru i sprawdzeniu kompletności zamówienia.

(akta kontroli str. 4743-4885, 5443-5493, 6397-6521)

Zdaniem NIK, powyższe okoliczności nie uzasadniają odstępiania od zawarcia umowy w formie pisemnej. Przejawem rzetelnego działania powinno być – zdaniem NIK – zawarcie umowy pisemnej określającej jednoznacznie przedmiot wzajemnych świadczeń (w tym wysokość zobowiązania kontrolowanej jednostki). Do umowy tej powinny być wprowadzone przez Dyrektora RDLP – reprezentującego Skarb Państwa - mechanizmy zabezpieczające interesy RDLP, w szczególności odnoszące się do braku lub nieprawidłowej realizacji umowy przez kontrahenta.

8. RDLP wydatkowało kwotę 7,4 tys. zł¹⁵⁶ na zakup róży srebrno-bursztynowej i krzyża jubileuszowego przekazanych Zakonowi Paulinów na Jasnej Górze, pomimo że w przepisy prawne nie umożliwiają przekazywania darowizn przez RDLP, także w formie rzeczowej. Ww. koszty ujęto w księgach rachunkowych RDLP jako koszty reprezentacji¹⁵⁷

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśniła, że pomysłodawcą był ówczesny Dyrektor RDLP, który osobiście dokonał zakupu artykułów w sklepie i przywiózł je do biura, z wydanym poleceniem zapłaty za nie, tj. fakturami na przelew, a następnie zabrał je ze sobą na naradę z okazji pielgrzymki, celem przekazania Zakonowi Paulinów na Jasnej Górze jako dar ofiarny. Wskazała ponadto, że wynikało to z dotychczasowej ugruntowanej tradycji uczestnictwa w naradach i pielgrzymkach na Jasną Górę.

Były Dyrektor RDLP zeznał, że – jego zdaniem – lepiej było kupić coś, co charakteryzowało dany teren i dano grupę zawodową i było trwałe, a reprezentując taką firmę, z takimi obrotami uznał, że należy ofiarować coś, co stanowi dobro kultury. W jego ocenie przepisy na to pozwalały.

(akta kontroli str. 5426-5442, 6397-6521, 6829-6840)

NIK stwierdza, że w świetle obowiązujących przepisów prawa, niedopuszczalne jest udzielanie przez RDLP wsparcia w formie darowizn finansowych i rzeczowych na rzecz kościołów i innych związków wyznaniowych.

¹⁵⁴ Nr DR.0302.2.2023, DR.0302.2.2021, DR.0302.02.2020.

¹⁵⁵ Nr zamówień: DA.302.19.2023 (zakup dwóch namiotów) oraz DA.302.11.2020 (zakup rogów myśliwskich).

¹⁵⁶ Faktura nr 72/2021 z 15 września 2021 r. na kwotę 1,9 tys. zł brutto na zakup róży bursztynowej oraz nr 81/2022 z 5 września 2022 r. na kwotę 5,5 tys. zł brutto na zakup krzyża jubileuszowego.

¹⁵⁷ Konto księgow 47003 – Koszty reprezentacji

9. Trzykrotnie delegowano¹⁵⁸ pracowników do pracy w niedzielę w związku z udziałem w dwóch uroczystościach religijnych¹⁵⁹, co było niezgodne z art. 151¹⁰ Kodeksu Pracy, który stanowi, że praca w niedzielę i święta jest dozwolona w sytuacjach określonych w tym przepisie, lecz nie obejmują one uczestnictwa w uroczystościach. Koszty poniesione przez RDLP z tytułu ww. delegacji i noclegu¹⁶⁰ wyniosły 1,2 tys.zł.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśniła, że dopuszczalność pracy w niedzielę w ww. przypadkach wynikała z art. 151¹⁰ ust. 9 Kodeksu Pracy, tj. wykonywania prac koniecznych ze względu na ich użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności.

Były Dyrektor RDLP zeznał, że nigdy nie zmuszał pracowników do udziału w uroczystościach – jeżeli pracownik wyraził zgodę, był delegowany, za co dostawał dodatkowe wolne i robił to dla dobra organizacji.

(akta kontroli str. 5497-5803, 6397-6521, 6829-6840)

W odniesieniu do wyjaśnień Zastępcy Dyrektora ds. ekonomicznych, powołującej się na art. 151¹⁰ ust. 9 Kodeksu Pracy, NIK zwraca uwagę, że zgodnie z ww. przepisami praca w niedzielę i święta jest dozwolona przy wykonywaniu prac koniecznych ze względu na ich użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności, w szczególności w: zakładach świadczących usługi dla ludności, gastronomii, zakładach hotelarskich, jednostkach gospodarki komunalnej, zakładach opieki zdrowotnej i innych placówkach służby zdrowia przeznaczonych dla osób, których stan zdrowia wymaga całodobowych lub codziennych świadczeń zdrowotnych, jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej oraz jednostkach organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zapewniających całodobową opiekę, zakładach prowadzących działalność z zakresu kultury, oświaty, turystyki i wypoczynku. Zdaniem NIK ww. wydarzenia, nie stanowiły prac koniecznych ze względu na ich użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności, a tym bardziej wykonywanych w powyżej wymienionych podmiotach/jednostkach.

10. W przypadku zakupu usług publikacji materiałów prasowych w 2022 r.¹⁶¹ o łącznej wartości 229,3 tys. zł netto nie oszacowano łącznej wartości zamówień, pomimo, że zakres usług spełniał przesłankę tożsamości czasowej i przedmiotowej. W skutek czego nie zastosowano właściwego trybu udzielania zamówień. Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy Pzp zamawiający nie może, w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy, zaniżać wartości zamówienia lub konkursu, lub wybierać sposobu obliczania wartości zamówienia. Ponadto zamawiający nie może dzielić zamówienia na odrębne zamówienia, jeżeli prowadzi to do niestosowania przepisów ustawy, chyba, że jest to uzasadnione obiektywnymi przesłankami (ust. 2). Zgodnie z art. 30 ust. 1 ww. ustawy, jeżeli zamawiający planuje udzielić zamówienia na roboty budowlane lub usługi w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania, lub dopuszcza się możliwość składania ofert częściowych, wartością zamówienia jest łączna wartość poszczególnych części zamówienia.

Rzecznik Prasowy RDLP wyjaśnił, że nie zna przyczyn braku ww. dokumentacji – jako pracownik zatrudniony od 25 stycznia 2024 r. nie był uczestnikiem

¹⁵⁸ Delegacja nr 655/2020, 656/2020 oraz 592/2021.

¹⁵⁹ Ogólnopolski Hubertus Węgrowskiego – msza święta 18 października 2020 r. oraz pielgrzymka Leśników na Jasną Górę.

¹⁶⁰ Faktura VAT nr 83425/V/H3368 z 20 września 2022 r.

¹⁶¹ W Tygodniku „Sieci”, Dzienniku Bałtyckim i Gazecie Gdańskiej.

sporządzania dokumentacji dotyczącej wymienionych spraw, a osoba wytwarzająca ww. dokumentację [...] ¹⁶².

Były Dyrektor RDLP zeznał, że trudno mu się odnieść – w jego ocenie to nie były pieniądze RDLP, tylko jednostki nadrzędnej, a RDLP jedynie pośredniczyło w wydatkowaniu tych pieniędzy. Ponadto wskazał, że w jego ocenie było to wydatkowanie zgodnie z przepisami, za co odpowiadały działy merytoryczne.

(akta kontroli str. 5956-6079, 6403-6407, 6829-6840)

NIK nie podziela ww. wyjaśnień. Zamówienia zostały udzielone przez RDLP, a CILP refundowało jedynie koszty, na podstawie faktur wystawionych przez RDLP.

11. Lasy Państwowe poniosły niezasadne (niecelowe) koszty w wysokości 661,8 tys. zł na organizację ośmiu wydarzeń promocyjno-edukacyjnych (wszystkich badanych) ¹⁶³, w tym czterech finansowanych środkami z CILP opisanych w pkt 2.9 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. RDLP nie zaplanowała ani nie zweryfikowała efektów w zakresie oddziaływania tych wydarzeń na postawy i zachowania w docelowej grupie odbiorców. Ponadto na etapie poprzedzającym zawarcie porozumień z CILP oraz organizację ww. wydarzeń, jak również w ramach ich realizacji nie podjęto rzetelnych działań weryfikujących celowość ich organizacji oraz zasadność poniesionych z tego tytułu kosztów. Promocja Lasów Państwowych w Tygodniku „Sieci”, promocja Lasów Państwowych w lokalnych mediach, udział w akcjach „Choinka dla życia” i „Dobre z lasu” w 2022 r. oraz Galowy Koncert Noworoczny nie były związane z gospodarką leśną i nie służyły wykonywaniu zadań publicznych Lasów Państwowych. ¹⁶⁴ Wydarzenia te nie były związane z gospodarką leśną i nie służyły wykonywaniu zadań publicznych Lasów Państwowych. Gospodarka leśna, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach obejmuje działalność leśną w zakresie: 1/ urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, 2/ utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, 3/ gospodarowania zwierzyną, 4/ pozyskiwania (poza skupem) drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego i sprzedaży tych produktów, 5/ realizacji pozaprodukcyjnych funkcji lasu (tj. funkcji ekologicznych/ochronnych, społecznych). Stosowanie zaś do postanowień art. 4 ust. 1 i 3 ww. ustawy, lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, które w ramach sprawowanego zarządu prowadzi gospodarkę leśną, gospodaruje gruntami i innymi nieruchomościami, a także prowadzi ewidencję majątku Skarbu Państwa oraz ustala jego wartość.

Jednocześnie na etapie poprzedzającym zawarcie porozumień z CILP oraz organizację ww. wydarzeń, jak również w ramach dalszej współpracy z tą jednostką nie podjęto rzetelnych działań na rzecz weryfikacji celowości ich organizacji oraz zasadności poniesienia z tego tytułu kosztów. Nie planowano i nie mierzono też efektów oddziaływania tych wydarzeń na zmiany postaw i zachowań wśród docelowej grupy odbiorców.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśniła w odniesieniu do:

¹⁶² Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

¹⁶³ Promocje Lasów Państwowych w Tygodniku „Sieci”, promocje Lasów Państwowych w mediach lokalnych, udział w akcjach „Choinka dla życia” w 2022 r. oraz „Dobre z Lasu” w 2022 r., trzykrotna organizacja strefy „TU JEST LAS” na Jarmarku Bożonarodzeniowym w Gdańsku oraz Galowego Koncertu Noworocznego.

¹⁶⁴ RDLP poniosła koszty w wysokości 606,4 tys. zł, a nadleśnictwa – 55,4 tys. zł – w związku z umowami zawartymi przez RDLP.

- dwóch wydarzeń promocyjnych dotyczących publikacji materiałów prasowych, że działalność zaplanowana w ramach budżetu na rok 2022 miała pozwolić na stworzenie profesjonalnej kampanii wizerunkowej, mającej na celu budowanie pozytywnych relacji prospołecznych Lasów Państwowych, szczególnie w przeddzień jubileuszu 100-lecia istnienia Lasów Państwowych, a współpraca z Tygodnikiem „Sieci” miała realizować potrzeby Lasów Państwowych związane z kształtowaniem pozytywnego wizerunku w mediach komercyjnych oraz komunikowanie społeczeństwu działań zarówno jednostek podległych RDLP jak również projektów ogólnopolskich realizowanych przez Lasy Państwowe;
- udziału w akcji „Dobre z Lasu”, że celem akcji była promocja produktów działalności ubocznej Lasów Państwowych;
- udziału w akcji „Choinka dla życia”, że celem akcji było promowanie Lasów Państwowych jako instytucji godnej zaufania, odpowiedzialnej i otwartej na potrzeby obywateli oraz promowanie produktów jakim były choinki sprzedawane przez nadleśnictwa;
- trzykrotnej organizacji strefy „TU JEST LAS” na Jarmarku Bożonarodzeniowym w Gdańsku, że udział RDLP był ściśle związany z realizacją zadań publicznych Lasów Państwowych, zgodnie z którymi Lasy Państwowe są zobowiązane do prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z zasadą trwałości i zrównoważonego rozwoju, a także do ochrony lasów i edukacji społeczeństwa. Poprzez swoją obecność na Jarmarku, RDLP – w jej ocenie – realizowało te zadania.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśniła ponadto, że weryfikacji celowości organizacji oraz zasadności poniesienia kosztów na działalność związaną z mediami dokonał – w jej ocenie – Wydział Komunikacji Społecznej Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, zaś badaniem efektów oddziaływania wydarzeń na zmiany postaw i zachowań wśród docelowej grupy odbiorców zajmowało się CILP. Z wyjaśnień dotyczących udziału w Jarmarku Bożonarodzeniowych wynika, że była to impreza bardzo ważna w Europie, odwiedzana przez wiele osób, a informacje na temat tego wydarzenia były szeroko komentowane w doniesieniach medialnych.

Były Dyrektor RDLP zeznał, że wydarzenia refundowane przez CILP były związane z promocją i ocieplaniem wizerunku Lasów Państwowych, co było celem społecznym. Jarmark Bożonarodzeniowy zaś to było cykliczne wydarzenie z ogromnymi zasięgami, podczas którego edukowano ludzi i budowano pozytywny wizerunek Lasów Państwowych. W odniesieniu do Galowego Koncertu Noworocznego zeznał, że nie pamięta szczegółów, ale każde tego typu wydarzenia miało promować gospodarkę leśną. Ponadto wskazał, że zlecenie firmie zewnętrznej przeprowadzenia ewaluacji takich wydarzeń – w jego ocenie – nie ma uzasadnienia ekonomicznego, gdyż analiza rynku spowodowałaby wyższe koszty niż poniesiona na te wydarzenia.

(akta kontroli str. 5920-6343, 6397-6521, 6829-6840)

NIK nie podziela ww. wyjaśnień. Kształtowanie pozytywnego wizerunku Lasów Państwowych nie mieści się w katalogu zadań związanych z gospodarką leśną i nie służy wykonywaniu zadań publicznych Lasów Państwowych. W ocenie NIK przejawem rzetelnego działania powinna być analiza zasadności i celowości planowanych do realizacji zadań i w uzasadnionych przypadkach podejmowanie działań w celu ograniczenia ryzyka m.in. niegospodarnego wydatkowania środków.

12. W latach 2020-2024 (I kwartał) RDLP podniosła koszty, w łącznej wysokości 29,4 tys. zł¹⁶⁵, związane z organizacją w dniach 21-22 listopada 2022 r. posiedzenia Zespołu Duszpasterskiego dla 38 członków tego zespołu.

Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych¹⁶⁶ poprosiła RDLP o zorganizowanie plenarnego spotkania zespołu doradczego przy Dyrektorsze Generalnym Lasów Państwowych – Zespołu Duszpasterskiego na terenie RDLP w zakresie rezerwacji noclegów, posiłków i sali obrad. Na podstawie ww. pisma RDLP wystawiło Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych fakturę¹⁶⁷ za organizację spotkania posiedzenia zespołu doradczego na kwotę 34,0 zł brutto¹⁶⁸.

Obowiązujące przepisy dotyczące funkcjonowania Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe nie przewidują możliwości wydatkowania środków na cele związane z udzielaniem wsparcia duchowego, formułowaniem przesłań lub orędzi lub innych działań przyczyniających się do kształtowania właściwych postaw etyczno-moralnych związanych z celami działalności i misją Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Tym samym – ocenie NIK – brak jest podstaw do udzielania takiego wsparcia przez jednostki organizacyjne Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśniła, że spotkanie zostało zorganizowane na polecenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Były Dyrektor RDLP zeznał, że Zespół Duszpasterski funkcjonuje od lat 90 XX wieku i został powołany decyzją Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Co roku zespół ten organizowała posiedzenie na terenie różnych regionalnych dyrekcji lasów państwowych, które wydatkowały na ten cel pieniądze. W jego ocenie, koszt ten był racjonalny.

(akta kontroli str. 6403-6521, 6393-6396, 6829-6840)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność związaną z organizacją wydarzeń o charakterze promocyjnym i zawieraniem umów na usługi marketingowe przez RDLP. W okresie objętym kontrolą zawarto dziewięć umów na usługi marketingowe o wartości 537,4 tys. zł brutto oraz wydatkowano 661,8 tys. zł brutto na organizację ośmiu wydarzeń promocyjno-edukacyjnych, pomimo, że działalność ta – zdaniem Najwyższej Izby Kontroli – wykraczała poza prowadzenie gospodarki leśnej, której definicja została określona w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach lub nie została rzetelnie zweryfikowana pod względem celowości i efektywności.

Nieprawidłowości stwierdzone w zakresie zakupu usług obcych, polegały na błędnym szacowaniu wartości zamówienia, w skutek czego nie zastosowano właściwego trybu udzielenia zamówienia, udzielaniu zamówień w sposób niezgodny z przyjętymi w RDLP procedurami wewnętrznymi, czy udzielaniu zamówień na usługi, które zostały powierzone pracownikowi jednostki w ramach umowy o pracę.

W sposób nie w pełni prawidłowy zlecano także własnym pracownikom realizację zadań w ramach umów zlecenia, tj. w trzech przypadkach zakres zlecenia dotyczył zadań określonych w zakresach obowiązków tych pracowników, w dwóch przypadkach wypłacono wynagrodzenie z tytułu realizacji dwóch umów zlecenia,

¹⁶⁵ Faktura nr 3542/12/2022 z 5 grudnia 2022 r. na kwotę 25.505,00 zł brutto i nr F/0002/12/22/K z 2 grudnia 2022 r. na kwotę 3870,00 zł brutto.

¹⁶⁶ Pismo nr GD.O.003.1.2022 z 18 października 2022 r.

¹⁶⁷ Faktura nr 221210003 z 5 grudnia 2022 r.

¹⁶⁸ Różnica pomiędzy wydatkami poniesionymi przez RDLP a wartością faktury wystawionej Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych wynikała z zastosowanej przez RDLP stawki VAT (23%).

pomimo że pracownik ten, w okresie obowiązywania umów, nie zrealizował przedmiotu tej umowy.

Ponadto RDLP wydatkowało kwotę 7,4 tys. zł na zakup róży srebrno-bursztynowej i krzyża jubileuszowego przekazanych Zakonowi Paulinów na Jasnej Górze, pomimo że w przepisy prawne nie umożliwiają przekazywania darowizn przez RDLP, także w formie rzeczowej.

Niezgodnie z przepisami, trzykrotnie delegowano pracowników do pracy w niedziele w związku z udziałem w dwóch uroczystościach religijnych.

Ponadto niezgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi funkcjonowania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, poniesiono koszty związane z organizacją posiedzenia Zespołu Duszpasterskiego.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

3. Gospodarowanie środkami funduszu leśnego

3.1. Wielkość wskaźnika odpisu podstawowego na FL dla RDLP była ustalana przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, na etapie opracowania planu finansowo-gospodarczego, po uzyskaniu decyzji ministra właściwego do spraw środowiska. Wskaźnik naliczania odpisu na FL dla nadzorowanych nadleśnictw, był ustalany przez Dyrektora RDLP zgodnie ze wskaźnikiem określonym w decyzji ministra właściwego do spraw środowiska, wydanej na podstawie art. 57 ust. 4 ustawy o lasach. Wysokość wskaźnika odpisu była ustalana na podstawie analiz obejmujących przychody ze sprzedaży drewna na rok poprzedni. Wielkości odpisu na FL na etapie planu, były ustalane z uwzględnieniem wartości tego odpisu i dopłaty do wyrównania niedoborów. RDLP dążyła, aby wielkość odpisu na FL zapewniała równomierne obciążenie nadleśnictw i brak ujemnej dopłaty na wyrównanie niedoborów.

W latach 2020-2024 wskaźnik naliczania odpisu na FL ustalany był w sposób zróżnicowany i wynosił w:

- 2020 r. od 0,00% w Nadleśnictwie Choczewo do 22,58% w Nadleśnictwie Wejherowo;
- 2021 r. od 0,00% w Nadleśnictwach Choczewo, Elbląg, Gdańsk do 25,08% w Nadleśnictwie Wejherowo;
- 2022 r. od 4,15% w Nadleśnictwie Choczewo do 40,66% w Nadleśnictwie Kaliska;
- 2023 r. od 0,00 % w Nadleśnictwach Choczewo, Elbląg, Gdańsk, Lipusz do 26,38% w Nadleśnictwie Kaliska;
- 2024 r. od 0,00% w Nadleśnictwach Choczewo, Elbląg, Kościerzyna do 26,91% w Nadleśnictwie Kaliska.

Łączna wartość odpisu na FL dla nadzorowanych nadleśnictw w latach 2020-2024 (I kwartał) wynosiła odpowiednio 44.761,8 tys. zł, 38.424,9 tys. zł, 108.871,0 tys. zł¹⁶⁹, 48.767,0 tys. zł oraz 43.314,4 tys. zł.

Analiza przesłanej ustalenia wskaźnika odpisu na FL dla dwóch Nadleśnictw¹⁷⁰ wykazała, że założenia przyjęte przez RDLP w tym zakresie były zasadne.

(akta kontroli str. 6522-6547, 6580-6746)

¹⁶⁹ Wartość po korekcie (19%).

¹⁷⁰ Lubichowo i Elbląg.

Za lata 2022-2023 wszystkie nadleśnictwa podległe RDLP osiągnęły dodatni wynik finansowy netto¹⁷¹ w kwocie ogółem 50.9933,9 tys. zł¹⁷² oraz 40.517,9 tys. zł¹⁷³. Z dodatniego wyniku finansowego wydzielono środki na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości odpowiednio 714,4 tys. zł i 713,6 tys. zł oraz na cele społecznie użyteczne – 1.200,0 tys. zł i 600,0 tys. zł. Relacja wyodrębnionych środków do wyniku finansowego nie przekraczała łącznie 15% dla poszczególnych nadleśnictw, zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie gospodarki finansowej Lasów Państwowych.

(akta kontroli str.)

Wynik finansowy nadleśnictw podległych RDLP za rok 2022 nie został pomniejszony. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych przyjął kwotę korekty wyniku finansowego nadzorowanych nadleśnictw w wysokości 0 zł, na którą składała się wartość (+) 11.683,0 tys. zł dodatkowej dopłaty na wyrównanie niedoborów w nadleśnictwach oraz (-) 11.683,0 tys. zł wartość niewykonanych zadań rzeczowych w nadleśnictwach.

Za rok 2023 r. pomniejszenie wyniku finansowego nadzorowanych nadleśnictw nastąpiło zgodnie z § 19 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie gospodarki finansowej Lasów Państwowych, tj. jedynie o wartość niewykonanych zadań rzeczowych z zakresu działalności podstawowej.

W latach 2022-2023 w RDLP nie wystąpiły przypadki pomniejszenia wyniku finansowego nadzorowanych nadleśnictw o część zysku przekazywanego na rachunek Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, stosowanie do postanowień § 19 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia.

Zarówno za rok 2022 jak i 2023 nie wystąpiły przypadki, aby Dyrektor RDLP uznał za niewykonanie zadania rzeczowego przekroczenia przez nadleśnictwo pozyskania drewna w użytkowaniu rębny w stopniu, który – według oceny dyrektora – w sposób istotny może ograniczać przychodowość nadleśnictwa w latach następnych (§ 4 zarządzenia nr 24/98 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 22 maja 1998 r. w sprawie sposobu ustalania i ewidencjonowania wartości niewykonanych zadań rzeczowych z zakresu działalności podstawowej nadleśnictw i przeprowadzania oceny wyniku działalności nadleśnictw na działalności podstawowej i administracyjnej).

(akta kontroli str. 6574-6579)

3.2. W latach 2020-2024 (I kwartał) koszty¹⁷⁴ poniesione w nadleśnictwach podległych RDLP na ochronę przyrody wyniosły odpowiednio 497,1 tys. zł, 185,4 tys. zł, 694,0 tys. zł, 1.230,1 tys. zł oraz 122,2 tys. zł, a koszty na ochronę lasu – 7.256,3 tys. zł, 5.183,2 tys. zł, 7.473,3 tys. zł, 16.512,7 tys. zł oraz 2.653,6 tys. zł. Udział kosztów ochrony przyrody w kosztach ochrony lasu wynosił odpowiednio 6,85%, 3,58%, 9,29%, 7,45%, 4,61%.

W kontrolowanym okresie RDLP nie realizowała żadnych zadań w zakresie ochrony lasów i przyrody, finansowanych ze środków FL. Nadzorowane nadleśnictwa z dopłat celowych z FL finansowały następujące zadania w zakresie ochrony lasu i przyrody: sprzątanie lasu, restytucja cisa i zwalczanie szkodliwych owadów. Jak wyjaśniła Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych, RDLP nie posiadało i nie gromadziło informacji o przyczynach niezrealizowania zadań przez nadleśnictwa z zakresu ochrony lasu i ogrody przyrody, jeżeli takie wystąpiły.

¹⁷¹ Zarówno przed jak i po dokonaniu korekty

¹⁷² Korekta wyniku finansowego wynosiła 0,0 zł.

¹⁷³ Wynik netto przed korektą wynosił 87.380,4 tys. zł, korekta wyniku -46.862,5 tys. zł.

¹⁷⁴ Sfinansowane środkami własnymi i środkami FL.

(akta kontroli str. 6538-6573)

3.3. W latach 2020-2024 (I kwartał) RDLP udzieliło łącznie 10 zamówień publicznych¹⁷⁵ o wartości łącznej 39 124,2 tys. zł obejmujących m.in. sporządzenie łącznie 16 projektów PUL¹⁷⁶. Wartość udzielonych zamówień na opracowanie poszczególnych PUL wyniosła łącznie 26 633,2 tys. zł¹⁷⁷, a kwota wypłaconych wynagrodzeń z tego tytułu¹⁷⁸ łącznie 18 218,3 tys. zł¹⁷⁹. Wszystkie zamówienia udzielono jednemu wykonawcy.

(akta kontroli str. 2479-2480)

W wyniku badania dobranego celowo jednego zamówienia publicznego (obejmującego m.in. opracowanie PUL dla nadleśnictwa Lębork oraz nadleśnictwa Cewice)¹⁸⁰, ustalono, że:

- zamówienie przeprowadzono zgodnie z obowiązującym regulaminem udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane w RDLP w Gdańsku¹⁸¹ oraz przepisami ustawy Pzp, w szczególności sporządzono analizę potrzeb i wymagań (na obowiązującym wzorze) a Dyrektor RDLP wydał decyzję¹⁸² o wszczęciu postępowania w którym prawidłowo określono tryb udzielenia zamówienia (przetarg nieograniczony);
- kryteria oceny określone zostały prawidłowo (sprecyzowano je w pkt 16 SWZ¹⁸³) w którym wskazano cenę z wagą 60% oraz doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia z wagą 40%;
- dla ww. zamówienia wpłynęła jedna oferta na wszystkie trzy części zamówienia (z których dwie obejmowały sporządzenie PUL dla ww. nadleśnictw), w wyniku czego dla realizacji zamówienia wybrano jednego wykonawcę;
- łączne kwoty wypłaconego wynagrodzenia odpowiadały kwotom wynikającym z zawartych umów (wraz z aneksami), przy czym zgodnie z założeniami § 4 pkt 2 zawartych umów, suma faktur częściowych nie przekroczyła 80% ogólnej kwoty należności za wykonanie przedmiotu umowy.

(akta kontroli str. 2478, 2481-2818)

3.4. W latach 2020-2024 (I kwartał) zostało złożonych przez nadleśnictwa do RDLP odpowiednio 18, 18, 31, 31 i osiem wniosków o realizację wspólnych przedsięwzięć drogowych mających związek z gospodarką leśną, z czego 0, siedem, pięć, 13 i cztery wnioski dotyczyły przedsięwzięć finansowanych ze środków Funduszu Leśnego.

W związku z 29 wnioskami złożonymi przez nadleśnictwa, o dofinansowanie ze środków Funduszu Leśnego ww. przedsięwzięć, RDLP wydało 24 opinie

¹⁷⁵ W wyniku których zlecono i opracowano PUL dla poszczególnych nadleśnictw, które obowiązywały (co najmniej częściowo) w okresie objętym kontrolą. W latach 2020-2024 (I kwartał) udzielono łącznie 5 takich zamówień w wyniku których opracowano PUL dla dziewięciu nadleśnictw – wartości zamówień dla PUL wyniosła łącznie 19 463,8 tys. zł., a kwota wypłaconego wynagrodzenia z tego tytułu wg. stanu na 31.03.2024 r. wyniosła 9 212,6 tys. zł.

¹⁷⁶ Ponadto osiem z 10 zamówień obejmowało również wykonanie opracowań siedliskowych dla poszczególnych nadleśnictw.

¹⁷⁷ W związku z zawartymi aneksami do sześciu umów, obejmujących głównie przewidzianą w umowie waloryzację stawek, łączna kwota zawartych w badanym okresie umów wyniosła 27 150,2 tys. zł.

¹⁷⁸ Do 31.03.2024 r.

¹⁷⁹ W przypadku zamówień publicznych obejmujących cztery PUL, tj. dla nadleśnictwa Gdańsk, Wejherowo, Kolbudy oraz Kwidzyn umowy były w trakcie realizacji w związku z tym w przypadku dwóch pierwszych wypłacono jedynie część wynagrodzenia, a w przypadku pozostałych dwóch do końca I kwartału 2024 r. żadne wynagrodzenie nie zostało wypłacone.

¹⁸⁰ Dla których wartość podpisanych umów wraz z aneksami (wynikającymi z waloryzacji ustalonych stawek) wyniosła łącznie 2 840,6 tys. zł. i odpowiadała kwocie wypłaconego wynagrodzenia w ramach badanych PUL.

¹⁸¹ Stanowiący załącznik do Zarządzenia Dyrektora RDLP nr 1/2021 z dnia 20.01.2021 r., zmienionego zarządzeniem nr 1/2022 z dnia 3.01.2022 r.

¹⁸² Z dnia 25.02.2021 r.

¹⁸³ Specyfikacja warunków zamówienia, dalej: „SWZ”.

pozytywne¹⁸⁴, dwie negatywne¹⁸⁵ i trzy wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia¹⁸⁶. Wnioski pozytywnie zaopiniowane przez RDLP zostały przekazane do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, która pozytywnie rozpatrzyła 13 wniosków nadleśnictw¹⁸⁷, negatywnie – dziewięć wniosków¹⁸⁸, dwa wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia¹⁸⁹.

W latach 2020-2024 (I kwartał) jednostki samorządu terytorialnego otrzymały dofinansowanie ze środków Funduszu Leśnego w łącznej wysokości 8.495,8 tys. zł¹⁹⁰ na realizację 13 zadań.

(akta kontroli str. 6747-6758)

3.5. W wyniku badania dokumentacji dotyczącej wszystkich 26 opinii wydanych przez RDLP ustalono, że:

- RDLP dysponowało informacjami umożliwiającymi weryfikację danych zamieszczonych we wnioskach i nie wystąpiły rozbieżności pomiędzy tymi danymi;
- przy sporządzaniu opinii każdorazowo analizowano i porównywano dane z wniosku oraz z systemu informatycznego SILP (w szczególności dotyczące docelowej sieci drogowej, w tym dotyczące przewidywanego potoku ładunków);
- nie wystąpiły przypadki nieuzasadnionego sporządzenia negatywnej opinii – zadania nie zostały uznane za pilne w docelowej sieci drogowej nadleśnictw. W jednym przypadku RDLP przyjęło stanowisko, że dalsze finansowania dróg samorządowych przebiegających przez Nadleśnictwo Lipusz nie jest konieczne¹⁹¹, a w drugim – opinia negatywna wynikała z niepewnej sytuacji finansowej Lasów Państwowych i zaproponowano przesunięcie zadania w czasie.

(akta kontroli str. 6759-6791)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Dyrektor RDLP prawidłowo i rzetelnie gospodarował środkami FL. Zamówienia na projekty PUL udzielane były zgodnie z ustawą Pzp, a od wykonawców projektów PUL wymagano odpowiednich kompetencji, doświadczenia i zdolności technicznych.

Zadania wykonywane przez nadzorowane nadleśnictwa z zakresu ochrony przyrody wpisywały się w katalog określony w art. 58 ustawy o lasach. W miarę możliwości zadania z zakresu ochrony przyrody były realizowane ze środków innych niż FL.

Ustalanie wielkości wskaźników odpisu podstawowego na FL było poprzedzone rzetelnymi analizami, z uwzględnieniem wartości sprzedawanego drewna. Wielkość odpisu ustalana była na zasadach przewidzianych w art. 57 ustawy o lasach.

¹⁸⁴ Sześć wniosków z 2021 r., pięć z 2022 r., 10 z 2023 r. oraz trzy z I kwartału 2024 r.

¹⁸⁵ Po jednym wniosku z 2021 i I kwartału 2024 r.

¹⁸⁶ Zgodnie z pismem Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych nr MD.771.1.2.2024 z 6 lutego 2024 r. (dotyczy trzech wniosków złożonych w 2023 r.).

¹⁸⁷ Trzy wnioski z 2021 r., trzy z 2022 r., pięć z 2023 r. oraz dwa z I kwartału 2024 r.

¹⁸⁸ Trzy wnioski z 2021 r., dwa z 2022 r., trzy z 2023 r. oraz jeden z I kwartału 2024 r.

¹⁸⁹ Dotyczy wniosków z 2023 r.

¹⁹⁰ W latach 2021-2024 (I kwartał) odpowiednio: 400,0 tys. zł, 4.170,5 tys. zł, 2.699,7 tys. zł oraz 1.225,6 tys. zł.

¹⁹¹ Nadleśnictwo Lipusz w latach 2017-2019 na wspólne przedsięwzięcia drogowe z jednostkami samorządu terytorialnego wydało łącznie 7.072,4 tys. zł.

RDLP w ramach posiadanych kompetencji, przeprowadzała rzetelną weryfikację pod względem formalnym wniosków, o wspólne przedsięwzięcia drogowe z jednostkami samorządu terytorialnego, składanych do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych przez nadleśniczych.

Środki finansowe wydzielone przez nadleśnictwa z dodatniego wyniku finansowego nie przekraczały maksymalnego limitu określonego w § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie gospodarki finansowej Lasów Państwowych.

IV. Uwag i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Udzielanie zamówień publicznych w zachowaniem zasad konkurencyjności oraz równego traktowania wykonawców.
2. Wyeliminowanie przypadków zawierania umów zlecenia z pracownikami na zdania określone w zakresach obowiązków.
3. Zapewnienie rzetelnej weryfikacji realizacji przedmiotu umów zlecenia.
4. Zapewnienie udzielania zamówień na usługi medialne, których zakres związany jest z gospodarką leśną i służą wykonywaniu zadań publicznych Lasów Państwowych.
5. Opracowanie metod oceny spodziewanej rzeczywistej efektywności przedsięwzięć w zakresie umów marketingowych oraz zasadności poniesienia przewidywanych kosztów.
6. Wyeliminowanie przypadków zawierania umów na usługi, których zakres pokrywa się z zadaniami pracowników RDLP.
7. Przestrzeganie uregulowań wewnętrznych w zakresie udzielania zamówień publicznych, w tym w szczególności dotyczących obowiązku sporządzania wniosków o wszczęcie postępowania i właściwego trybu udzielenia zamówień.
8. Zawierania pisemnych umów określających zakres wzajemnych świadczeń stron i zabezpieczających interesy RDLP.
9. Weryfikowanie celowości organizacji wydarzeń promocyjno-edukacyjnych oraz zasadności poniesienia przewidywanych kosztów.
10. Prawidłowe szacowanie wartości zamówień i stosowanie właściwego trybu jego udzielenia.
11. Wyeliminowanie przypadków udzielenia darowizn, w tym rzeczowych.
12. Wyeliminowanie przypadków powierzania pracownikom zadań w dni ustawowo wolne od pracy, w sytuacjach gdy przepisy prawa nie przewidują takiej możliwości.
13. Wyeliminowanie przypadków udzielania wsparcia Zespołowi Duszpasterskiemu.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, 14 października 2024 r.

Kontroler
Milena Szymańska
główny specjalista kontroli
państwowej

/-/

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
w Gdańsku
Dyrektor
z up. Dariusz Jurczuk
p.o. wicedyrektor

/-/

podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

Dyrektor
Delegatury NIK w Gdańsku